

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

19 Μαΐου 2023

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 3376

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/55417/1958

Μέτρα για τη λειτουργία εθνικώς συντονισμένου δικτύου παρακολούθησης και διαχείρισης των εκβρασμών ειδών θαλάσσιας άγριας πανίδας.

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ -
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ -
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ -
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ -
ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 12 του ν. 4964/2022 «Διατάξεις για την απλοποίηση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, θέσπιση πλαισίου για την ανάπτυξη των Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων, την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης, την προστασία του περιβάλλοντος και λοιπές διατάξεις» (Α' 150).

2. Τον ν. 3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» (Α' 60) και ιδίως της παρ. 10 του άρθρου 20.

3. Τον ν. 4685/2020 «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» (Α' 92).

4. Τον ν. 4042/2012 «Ποινική προστασία του περιβάλλοντος - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ - Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ. Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» (Α' 24), και ιδίως την Α' ενότητα.

5. Τον ν. 2204/1994 «Κύρωση Σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα» (Α' 59).

6. Τον ν. 3422/2005 «Κύρωση της Σύμβασης για την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα (Σύμβαση Άαρχους)» (Α' 303).

7. Τον ν. 3983/2011 «Εθνική στρατηγική για την προστασία και διαχείριση του θαλάσσιου περιβάλλοντος - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού

Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Ιουνίου 2008 και άλλες διατάξεις» (Α' 144).

8. Τον ν. 2055/1992 «Κύρωση Σύμβασης διεθνούς εμπορίας ειδών της άγριας πανίδας και χλωρίδας που κινδυνεύουν να εξαφανισθούν με τα Παραρτήματα Ι και ΙΙ αυτής» (Α' 105).

9. Τον ν. 998/1979 «Περί Προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας» (Α' 289).

10. Τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006 - Α' 114) και ιδίως το άρθρο 75.

11. Την παρ. 3 του άρθρου 72 του ν. 3433/2006 «Προμήθειες αμυντικού υλικού των Ενόπλων Δυνάμεων» (Α' 20).

12. Την παρ. 26 του άρθρου 1 του ν. 3065/2002 «Μεταφορά αρμοδιοτήτων του Υπουργικού Συμβουλίου σε άλλα κυβερνητικά όργανα» (Α' 251).

13. Το ν.δ. 86/1969 «Περί Δασικού Κώδικα» (Α' 7).

14. Το π.δ. 148/2009 «Περιβαλλοντική ευθύνη για την πρόληψη και την αποκατάσταση των ζημιών στο περιβάλλον - Εναρμόνιση με την οδηγία 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004, όπως ισχύει» (Α' 190).

15. Το Κεφάλαιο Ε' (άρθρα 42-49) του π.δ. 28/2015 «Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία» (Α' 34).

16. Το άρθρο 90 του Κώδικα της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005 - Α' 98) σε συνδυασμό με την παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

17. Το π.δ. 81/2019 «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους - Μεταφορά Υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (Α' 119).

18. Το π.δ. 142/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 181).

19. Το π.δ. 132/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας» (Α' 160).

20. Το π.δ. 13/2018 «Οργανισμός Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής» (Α' 26).

21. Το π.δ. 97/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Α' 138).

22. Το π.δ. 83/2019 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 121).

23. Το π.δ. 62/2020 «Διορισμός Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 155).

24. Το π.δ. 2/2021 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 2).

25. Την υπό στοιχεία Υ33/09-09-2021 απόφαση του Πρωθυπουργού «Καθορισμός σειράς τάξης των Υπουργείων» (Β' 4198).

26. Την υπ' αρ. 40332/26-08-2014 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Έγκριση Εθνικής Στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα για τα έτη 2014-2029 και Σχεδίου Δράσης πενταετούς διάρκειας» (Β' 2383).

27. Την υπό στοιχεία Υ70/30-10-2020 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, Θεόδωρο Σκυλακάκη» (Β' 4805).

28. Την υπ' αρ. 51875/07-05-2021 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Ιωάννη Τσακίρη» (Β' 1867).

29. Την υπ' αρ. 35/20-01-2021 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Γεώργιο Αμυρά» (Β' 178).

30. Την υπ' αρ. 6310/09-09-2021 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Συμεών Κεδίκογλου» (Β' 4190).

31. Την υπ' αρ. 236/47755/10-04-2014 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Θέσπιση προγραμμάτων διαχείρισης νεκρών ζώων σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΚ) 1069/2009» (Β' 916).

32. Την υπ' αρ. 125188/246/22-01-2013 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Εμπορία των ειδών της άγριας πανίδας και της αυτοφυούς χλωρίδας» (Β' 285).

33. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/68083/2147/16-07-2021 απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την θαλάσσια χελώνα (Caretta caretta) στην Ελλάδα» (Β' 3678).

34. Το από 10/5/2023 έγγραφο της Προϊσταμένης της Ειδικής Υπηρεσίας «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ ΥΠΕΝ» σύμφωνα με το οποίο η παρούσα εντάσσεται στο Αναθεωρημένο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας (ΠΑΦ) 2021-2027 με ανώτατο ετήσιο κόστος 257.143 ευρώ.

35. Την υπ' αρ. 2595/72294/27-06-2012 εγκύκλιο της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Τροποποίηση της υπ' αρ. 241072/24-06-2010 εγκυκλίου μας, με θέμα τις ενέργειες επί περιστατικών νεκρών αγρίων υδρόβιων ζώων».

36. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΠΔΑ/127048/2781/01-12-2022 εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

37. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας προκαλείται επιβάρυνση στον προϋπολογισμό του ΟΦΥΠΕΚΑ ύψους 200.000 € περίπου, η οποία θα καλυφθεί αποκλειστικά από το επιχειρησιακό πρόγραμμα 2021 -2027 και συγκεκριμένα από το συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα «Περιβάλλον» μέσω του ΠΔΕ με δικαιούχο τον ΟΦΥΠΕΚΑ σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 4685/2020 (Α' 92), όπως ισχύει, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Ορισμοί

1. Εκβρασμός: συμβάν κατά το οποίο είδη θαλάσσιας πανίδας έχουν προσαράξει νεκρά ή ζωντανά σε λανθάνουσα κατάσταση (τραυματισμένα ή σε κακή κατάσταση υγείας ή που παρουσιάζουν ενδείξεις μη φυσιολογικής συμπεριφοράς), είτε στην παραλία είτε στη θάλασσα, τα οποία δεν μπορούν να επιστρέψουν στο φυσικό τους ενδιαίτημα ή και χρήζουν παροχής κτηνιατρικής βοήθειας. Συμβάντα τα οποία δεν είναι αμέσως εμφανές αν ανήκουν στον παραπάνω ορισμό, όπως για παράδειγμα η παρατήρηση ζωντανής και φαινομενικά υγιούς φώκιας σε παραλία, θεωρούνται «εκβρασμοί» για τους σκοπούς και μόνο της καταγραφής του συμβάντος σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται με την παρούσα απόφαση.

2. Μαζικός εκβρασμός: συμβάν κατά το οποίο λαμβάνει χώρα η ταυτόχρονη προσάραξη πολλών ατόμων ειδών θαλάσσιας πανίδας νεκρών ή ζωντανών σε λανθάνουσα κατάσταση, είτε στην παραλία είτε στην θάλασσα, σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο εντός μιας καθορισμένης περιοχής.

3. Ευαίσθητη πληροφορία: η πληροφορία που αφορά την εμφάνιση νοσημάτων σε είδη άγριας πανίδας όταν η πληροφορία απαιτείται να γνωστοποιείται σε διεθνείς οργανισμούς μέσω των επίσημων κτηνιατρικών αρχών της χώρας, καθώς και κάθε πληροφορία η δημοσίευση της οποίας μπορεί να δυσχεράνει την εκπλήρωση των σκοπών της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 2

Σκοπός - Πεδίο εφαρμογής

1. Σκοπός της παρούσας είναι η οργάνωση και λειτουργία ενός εθνικώς συντονισμένου Δικτύου Παρακολούθησης και Διαχείρισης Εκβρασμών Ειδών Θαλάσσιας Άγριας Πανίδας, έτσι ώστε περιστατικά εκβρασμών να αντιμετωπίζονται με τον καλύτερο από επιστημονικής άποψης τρόπο διασφαλίζοντας στο μέτρο του δυνατού α) την προστασία των ειδών για τη διατήρηση του γενετικού αποθέματός τους, β) την ευζωία των ατόμων των ειδών, γ) την προστασία της δημόσιας υγείας, δ) την συλλογή χρήσιμων επιστημονικών δεδομένων, ε) την εκπαίδευση, πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση των αρμόδιων υπηρεσιών, του κοινού και των άμεσα εμπλεκόμενων κοινωνικών ομάδων σε θέματα διαχείρισης, προστασίας και αρμονικής συνύπαρξης με την άγρια θαλάσσια πανίδα.

2. Πεδίο εφαρμογής της παρούσας απόφασης αποτελούν τα είδη θαλάσσιας άγριας πανίδας τα οποία περιλαμβάνονται στο Παράρτημα 1.

Άρθρο 3

Δίκτυο παρακολούθησης εκβρασμών ειδών
θαλάσσιας πανίδας

1. Για την εκπλήρωση του σκοπού της παρούσας απόφασης το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε συνεργασία με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων συντονίζουν δίκτυο φορέων (εφεξής Δίκτυο Εκβρασμών) το οποίο αποτελείται από:

(α) Τη Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας η οποία μέσω του Τμήματος Βιοποικιλότητας αναλαμβάνει ρόλο κεντρικού συντονιστή για τη λειτουργία του Δικτύου Εκβρασμών.

(β) Τη Διεύθυνση Υγείας των Ζώων της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, η οποία αποτελεί την κεντρική αρμόδια αρχή για την επιτήρηση των νοσημάτων των ειδών της θαλάσσιας πανίδας που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρούσας, καθώς και για την προάσπιση της δημόσιας υγείας και της υγείας των ζώων υδατοκαλλιέργειας από τα νοσήματα αυτά.

(γ) Τη Διεύθυνση Διαχείρισης Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας μέσω του Τμήματος Διαχείρισης Άγριας Ζωής και Θήρας ως εποπτεύουσα αρχή όλων των Κέντρων Περίθαλψης Ειδών της Άγριας Πανίδας (ΚΕ.Π.Ε.Α.Π.), των Σταθμών Πρώτων Βοηθειών Ειδών της Άγριας Πανίδας (Σ.Π.Β.Ε.Α.Π.) και των Εθελοντικών Δικτύων Άμεσης Επέμβασης (Ε.Δ.Α.Ε.), σε εθνικό επίπεδο.

(δ) Τον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.) που περιλαμβάνει τις Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών στη χωρική αρμοδιότητα των οποίων περιλαμβάνονται θαλάσσιες ή και παράκτιες περιοχές.

(ε) Το Τμήμα Υποδομής της Διεύθυνσης Στρατιωτικής και Τεχνολογικής Υποστήριξης της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικού Σχεδιασμού και Υποστήριξης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

(στ) Το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσιών Ερευνών (ΕΛΚΕ-ΘΕ) και το Ινστιτούτο Αλιευτικής Έρευνας (ΙΝΑΛΕ).

(ζ) Τις Κτηνιατρικές Σχολές οι οποίες υπάγονται στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας που μπορούν να αναλαμβάνουν ή να συνεπικουρούν στην αξιολόγηση και εν γένει διαχείριση των περιστατικών εκβρασμού, στην περίθαλψη τραυματισμένων, ασθενών ή ορφανών ζώων, στη λήψη δειγμάτων βιολογικού υλικού με κυριότερο γνώμονα τη διενέργεια των αναγκαίων διαγνωστικών εξετάσεων και αναλύσεων για την ανίχνευση νοσημάτων ενδιαφέροντος, στην κατάλληλη διατήρηση σε Τράπεζα Δειγμάτων του ανωτέρω βιολογικού υλικού καθώς και δειγμάτων γενετικού υλικού άγριων ζώων, στην εκπαίδευση και πιστοποίηση των ατόμων που εκτελούν κτηνιατρικές πράξεις για την εξυπηρέτηση των σκοπών της παρούσας και τέλος στη συλλογή και κοινοποίηση στις αρμόδιες αρχές υγειονομικών πληροφοριών για τα εκβρασμένα ζώα.

(η) Ερευνητικά και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας μέσω των σχολών Βιολογίας, Περιβάλλοντος ή άλλων σχετικών αντικειμένων που βάσει γνωστικού

πεδίου και τεχνολογικών δυνατοτήτων δύνανται να εφαρμόσουν εξειδικευμένες τεχνικές και αναλύσεις σχετικά με τη βιολογία, την οικολογία και την γενετική των εκβρασμένων ζώων.

(θ) Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις με αποδεδειγμένη εμπειρία και ειδικούς επιστήμονες για την επιστημονική παρακολούθηση, τη διαχείριση ή τη διάσωση ειδών θαλάσσιας πανίδας οι οποίες μπορούν να συνδράμουν ουσιαστικά στο πεδίο και να ενταχθούν σε μία τουλάχιστον από τις Ομάδες Διαχείρισης του άρθρου 5.

(ι) Δίκτυα εθελοντών κτηνιάτρων με πιστοποιημένη εκπαίδευση στην ιατρική των ειδών της θαλάσσιας πανίδας του Παραρτήματος 1.

(ια) Φορείς λειτουργίας εγκεκριμένων κέντρων περίθαλψης και σταθμών πρώτων βοηθειών για τα είδη του Παραρτήματος 1.

(ιβ) Υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. που δύνανται να συνδράμουν άμεσα στη διαχείριση των περιστατικών εκβρασμών ιδίως τις υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την αποκομιδή και την διαχείριση των πτωμάτων.

2. Η έγκριση της συμμετοχής φορέων της περίπτωσης ζ' έως ια' γίνεται με απόφαση του Γενικού Διευθυντή Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατόπιν αιτήσεώς τους, συνοδευόμενης από το καταστατικό ή τον οργανισμό τους κατά περίπτωση και από αναλυτικό σημείωμα από το οποίο να προκύπτει η γνώση, εμπειρία και επάρκειά τους σχετικά με το αντικείμενο της παρούσας απόφασης. Για την έκδοση της απόφασης αυτής απαιτείται η σύμφωνη γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στην οποία η αρχή της περ. α' της παρ. 1 διαβιβάζει τα δικαιολογητικά που υποβάλλουν οι ανωτέρω φορείς.

3. Στη Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας τηρείται μητρώο όλων των φορέων της παρ. 1 καθώς και των εκπροσώπων τους.

4. Το Δίκτυο Εκβρασμών αποτελείται από την επιστημονική επιτροπή του άρθρου 4 η οποία έχει συμβουλευτικό και γνωμοδοτικό ρόλο για θέματα σχεδιασμού και λειτουργίας του Δικτύου Εκβρασμών και από τέσσερις εξειδικευμένες Ομάδες Διαχείρισης Περιστατικών Εκβρασμών του άρθρου 5, μία ανά ομάδα ειδών του Παραρτήματος 1 (κτητώδη, φώκιες, θαλάσσιες χελώνες και χονδριχθύες), οι οποίες έχουν ως ρόλο την παρέμβαση στο πεδίο στις περιπτώσεις εκβρασμών και τη συνολική διαχείριση των περιστατικών από τον εντοπισμό τους μέχρι τη διάσωση/περίθαλψη/επανάταξη στην περίπτωση ζωντανού ζώου και νεκροψίας-νεκροτομής/διαχείρισης σε περίπτωση νεκρού ζώου καθώς και της δειγματοληψίας, διατήρησης και ανάλυσης των δειγμάτων σε όλες τις περιπτώσεις.

Άρθρο 4

Επιτροπή εκβρασμών

1. Συστήνεται επιστημονική επιτροπή (εφεξής: Επιτροπή Εκβρασμών) για την υποστήριξη της λειτουργίας του εθνικώς συντονισμένου δικτύου παρακολούθησης των εκβρασμών ειδών θαλάσσιας πανίδας του άρθρου 3, η οποία αποτελείται από τα ακόλουθα μέλη:

α) Έναν (1) εκπρόσωπο από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας της Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

β) Έναν (1) εκπρόσωπο από τη Διεύθυνση Υγείας των Ζώων της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

γ) Έναν (1) εκπρόσωπο από τον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.)

δ) Έναν (1) εκπρόσωπο από το Τμήμα Υποδομής της Διεύθυνσης Στρατιωτικής και Τεχνολογικής Υποστήριξης της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικού Σχεδιασμού και Υποστήριξης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

ε) Έναν (1) εκπρόσωπο του Ελληνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ). στ) Έναν (1) εκπρόσωπο του Ινστιτούτου Αλιευτικής Έρευνας (ΙΝΑΛΕ).

στ) Ένα (1) μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού Κτηνιατρικής Σχολής Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος ο οποίος εκτελεί χρέη προέδρου στην Επιτροπή Εκβρασμών.

ζ) Ένα (1) μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού Σχολής Βιολογίας ή Περιβάλλοντος ή άλλου σχετικού αντικειμένου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος ο οποίος αναπληρώνει τον πρόεδρο σε περίπτωση απουσίας του.

η) Δύο (2) εκπροσώπους Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων ή Ερευνητικών Ιδρυμάτων με αποδεδειγμένη εμπειρία στην επιστημονική παρακολούθηση ή τη διάσωση κητωδών.

θ) Έναν (1) εκπρόσωπο Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης ή Ερευνητικού Ιδρύματος με αποδεδειγμένη εμπειρία στην επιστημονική παρακολούθηση ή τη διάσωση της Μεσογειακής Φώκιας *Monachus monachus*.

ι) Έναν (1) εκπρόσωπο Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης ή Ερευνητικού Ιδρύματος με αποδεδειγμένη εμπειρία στην επιστημονική παρακολούθηση ή τη διάσωση των θαλάσσιων χελωνών.

ια) Έναν (1) εκπρόσωπο Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης ή Ερευνητικού Ιδρύματος με αποδεδειγμένη εμπειρία στην επιστημονική παρακολούθηση ή τη διάσωση χονδριχθών.

2. Τα μέλη των περιπτώσεων (α) έως (στ) της παρ. 1 ορίζονται με τους αναπληρωτές τους, μετά από πρόταση του φορέα που εκπροσωπούν και με βασικό κριτήριο την επιστημονική τους κατάρτιση και εμπειρία επί των αντικειμένων της παρούσας απόφασης.

3. Τα μέλη των περιπτώσεων (ζ) και (η) της παρ. 1 με τους αναπληρωτές τους επιλέγονται μεταξύ των ενδιαφερομένων οι οποίοι υποβάλλουν αίτηση συνοδευόμενη από αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα από το οποίο να προκύπτει η σχετική γνώση και εμπειρία τους. Η επιλογή γίνεται από τη Γενική Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με τη σύμφωνη γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

4. Οι φορείς των περιπτώσεων (θ) έως (ιβ) της παρ. 1 επιλέγονται μεταξύ των εγκεκριμένων φορέων της παρ. 2 του άρθρου 3, κατόπιν αιτήσεώς τους, βάσει συγκριτικής αξιολόγησης των δικαιολογητικών που υπέβαλαν στο

στάδιο της έγκρισης ως προς τη σχετική γνώση και εμπειρία τους. Η επιλογή γίνεται από τη Γενική Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με τη σύμφωνη γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, και επαναλαμβάνεται κάθε τρία (3) έτη. Κατόπιν της επιλογής του συμμετέχοντα φορέα, αυτός ορίζει το μέλος και τον αναπληρωτή που θα εκπροσωπούν τον φορέα στην Επιτροπή Εκβρασμών.

5. α. Η Επιτροπή Εκβρασμών συγκροτείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται ο τρόπος σύγκλησης των μελών της Επιτροπής και λήψης αποφάσεων καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εκτέλεση του έργου της. Κάθε τρία (3) έτη η Επιτροπή Εκβρασμών συγκροτείται εκ νέου.

β. Είναι δυνατόν με ίδια απόφαση του Γενικού Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας να αλλάξει η σύνθεση της Επιτροπής Εκβρασμών εφόσον κρίνεται ότι η αλλαγή αυτή θα επιβοηθήσει ουσιαστικά στο έργο της.

6. Η Επιτροπή Εκβρασμών συγκαλείται με μέριμνα του προέδρου της σε τακτά χρονικά διαστήματα και κατ'ελάχιστον 2 φορές ανά έτος, καθώς και εκτάκτως όποτε κριθεί αναγκαίο. Η Γενική Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Πολιτικής του ΥΠΕΝ, παρέχει στην Επιτροπή γραμματική υποστήριξη.

7. Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής Εκβρασμών μπορεί, εφόσον ο Πρόεδρος κρίνει ουσιώδες, να καλούνται οι Συντονιστές των Ομάδων Διαχείρισης Περιστατικών Εκβρασμών του άρθρου 5 παρ. 1 οι οποίοι μπορούν να συνεισφέρουν στο έργο της Επιτροπής εκθέτοντας την εμπειρία τους από τη λειτουργία των Ομάδων Διαχείρισης τις οποίες συντονίζουν.

8. Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής Εκβρασμών μπορεί, εφόσον ο Πρόεδρος κρίνει ουσιώδες, να καλούνται για να εκθέσουν τις απόψεις τους, εκπρόσωποι και άλλων κατά περίπτωση αρμόδιων φορέων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, εμπειρογνώμονες Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και Ερευνητικών Φορέων, καθώς και εκπρόσωποι άλλων επιστημονικών οργάνων, ιδρυμάτων ή οργανισμών της ημεδαπής ή αλλοδαπής που λόγω των εξειδικευμένων γνώσεών τους, μπορούν να συνεισφέρουν στο έργο της Επιτροπής. Η παρουσία των εν λόγω προσώπων στις συνεδριάσεις της Επιτροπής τελεί υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 14 (παρ. 10) του ν. 2690/1999 (Α' 45), όπως ισχύει. Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής Εκβρασμών μπορεί επίσης να καλούνται για να εκθέσουν τις απόψεις τους και εκπρόσωποι μη κυβερνητικών οργανώσεων με αποδεδειγμένη δράση και εμπειρία στα θέματα που συζητούνται.

9. Η Επιτροπή Εκβρασμών έχει γνωμοδοτικό χαρακτήρα και τις εξής αρμοδιότητες:

(α) Αξιολόγηση της συνολικής λειτουργίας του Δικτύου Εκβρασμών, εντοπισμός τυχόν προβλημάτων και επεξεργασία προτάσεων για την επίλυσή τους.

(β) Εισήγηση προς το Γενικό Διευθυντή Περιβαλλοντικής Πολιτικής και τη Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής των

αναλυτικών πρωτοκόλλων διαδικασιών σε περιπτώσεις εκβρασμένων νεκρών και ζωντανών ζώων.

(γ) Εισήγηση προς το Γενικό Διευθυντή Περιβαλλοντικής Πολιτικής και τη Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής προτάσεων για την αναθεώρηση των παραρτημάτων της παρούσας απόφασης.

(δ) Εισήγηση προς τις αρμόδιες αρχές οδηγίων για την ορθή διαχείριση έκτακτων περιστατικών όπως μαζικοί εκβρασμοί και επιζωοτίες.

(ε) Εισήγηση προς τις αρμόδιες αρχές οδηγίων για την ορθή διαχείριση ειδικών περιπτώσεων που απαιτούν τη σύλληψη, την αιχμαλωσία ή την ευθανασία ατόμων της άγριας θαλάσσιας πανίδας (σύλληψη/αιχμαλωσία/ευθανασία).

(στ) Αξιολόγηση της δυνατότητας διεύρυνσης Συνεργασιών για την εκπλήρωση των σκοπών της παρούσας απόφασης.

(ζ) Κατάρτιση προϋπολογισμού απαραίτητων δράσεων για την εκπλήρωση των σκοπών της παρούσας απόφασης.

(η) Εισήγηση προς το Γενικό Διευθυντή Περιβαλλοντικής Πολιτικής και τη Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής προτάσεων για την ευαισθητοποίηση και συμμετοχή του κοινού.

(θ) Σύνταξη Ετήσιας Αναφοράς Εκβρασμών και Διαχείρισης Ειδών της Θαλάσσιας Άγριας Πανίδας του άρθρου 11 και εισήγηση προς τη Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την προστασία των ειδών του Παραρτήματος 1.

(ι) Επικοινωνία με τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης με σκοπό την επίσημη ενημέρωση για την έκβαση περιστατικών ιδιαίτερου δημόσιου ενδιαφέροντος.

Άρθρο 5

Ομάδες Διαχείρισης Περιστατικών Εκβρασμών

1. Με απόφαση Γενικού Διευθυντή Περιβαλλοντικής Πολιτικής του ΥΠΕΝ, μετά από γνώμη της Επιτροπής του άρθρου 4, επιλέγονται μεταξύ των φορέων της παρ. 1 του άρθρου 3 οι φορείς οι οποίοι εντάσσονται στις εξειδικευμένες Ομάδες Διαχείρισης Περιστατικών Εκβρασμών και ορίζεται συντονιστής, μαζί με τον αναπληρωτή του, για την κάθε Ομάδα. Ένας φορέας μπορεί να συμμετέχει σε παραπάνω από μία Ομάδα Διαχείρισης. Συγκροτούνται οι ακόλουθες Ομάδες Διαχείρισης:

- Ομάδα Διαχείρισης Α για τα είδη του Παραρτήματος 1.Α. (κητώδη)
- Ομάδα Διαχείρισης Β για τα είδη του Παραρτήματος 1.Β. (φώκιες)
- Ομάδα Διαχείρισης Γ για τα είδη του Παραρτήματος 1.Γ. (θαλάσσιες χελώνες)
- Ομάδα Διαχείρισης Δ για τα είδη του Παραρτήματος 1.Δ. (χονδριχθύες).

Η συμμετοχή των φορέων μπορεί να ανακαλείται με αιτιολογημένη Απόφαση Γενικού Διευθυντή Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνώμη της Επιτροπής του άρθρου 4.

2. Με μέριμνα της Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέρ-

γειας διαβιβάζεται προς τις λιμενικές και αστυνομικές αρχές της χώρας, συμπεριλαμβανομένης της Δημοτικής Αστυνομίας και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' και β' βαθμού, καθώς και προς τις υπηρεσίες της περ. ιβ' της παρ. 1 του άρθρου 3,

(α) επικαιροποιημένος κατάλογος με τα στοιχεία επικοινωνίας των συντονιστών των Ομάδων Διαχείρισης και των αναπληρωτών τους, ώστε να είναι δυνατή η άμεση ειδοποίηση των συντονιστών των Ομάδων Διαχείρισης σε περίπτωση διαπίστωσης από τις αρχές περιστατικού εκβρασμού.

(β) ηλεκτρονικός σύνδεσμος για το πρώτο επίπεδο πρόσβασης του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος του Άρθρου 6 και για τα Έντυπα Αναφοράς του Παραρτήματος 5, ώστε οι ανωτέρω αρχές να δύνανται να προωθούν τις ως άνω πληροφορίες σε πολίτη ή ιδιωτικό φορέα για την αναφορά περιστατικού εκβρασμού.

3. Αποστολή των Ομάδων Διαχείρισης είναι:

(α) η άμεση και αποτελεσματική παρέμβαση σε ένα συμβάν εκβρασμού ή μαζικών εκβρασμών,

(β) η περίθαλψη και εν γένει διαχείριση ζωντανών ζώων που εκβράζονται, συμπεριλαμβανομένης της κατάλληλης και ασφαλούς μεταφοράς τους σε εγκεκριμένες εγκαταστάσεις παροχής κτηνιατρικής βοήθειας, με σκοπό τη διασφάλιση της υγείας και ευζωίας τους,

(γ) η επιστροφή στη θάλασσα όσο το δυνατόν περισσότερων επανεντάξιμων ζωντανών ζώων και η μείωση του κινδύνου ενός νέου εκβρασμού τους,

(δ) η χρήση κάθε πρόσφορου μέσου (ιστορικό, μετρήσεις, φωτογραφικό και οπτικοακουστικό υλικό, κλινική εξέταση, νεκροψία-νεκροτομή, επεμβατική και μη δειγματοληψία, απεικονιστικές εξετάσεις, εργαστηριακές δοκιμές και αναλύσεις κ.λπ.) για τη συλλογή βάσει πρωτοκόλλων των αναγκαίων επιστημονικών στοιχείων που συμβάλλουν στο διαγνωστικό σκέλος, στον προσδιορισμό της νοσηρότητας, θνησιμότητας και απειλών γενικότερα, στην ανίχνευση νοσημάτων ενδιαφέροντος καθώς και τυχόν αναδυόμενων ασθενειών και στην προαγωγή της επιστημονικής γνώσης στους τομείς της υγείας, βιολογίας και οικολογίας των ειδών του Παραρτήματος 1,

(ε) η μέριμνα για την υγεία και την ασφάλεια των ατόμων που έρχονται σε επαφή με ζώα που έχουν προσαράξει ή εκβρασθεί καθώς και με βιολογικά δείγματα αυτών,

(στ) η επικοινωνία και συνεργασία με τις εμπλεκόμενες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες, καθώς και η γνωστοποίηση των σχετικών ευρημάτων σε αυτές,

(ζ) η ορθή διαχείριση του κοινού και δημοσιογράφων που τυχόν βρεθούν στο σημείο του εκβρασμού, (η) η εισαγωγή των απαραίτητων στοιχείων στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του άρθρου 6,

(θ) η μεταφορά και διατήρηση δειγμάτων των ζώων που έχουν προσαράξει ή εκβρασθεί στην Τράπεζα Δειγμάτων του άρθρου 7,

(ι) η συμμόρφωση με τα πρωτόκολλα διαδικασιών των άρθρων 8 και 9,

(ια) η συμβολή στην επεξεργασία σκελετικών προϊόντων ειδών ενδιαφέροντος σε μουσεία φυσικής ιστορίας.

4. Τα μέλη των Ομάδων Διαχείρισης μπορούν να προβαίνουν σε επεμβατική δειγματοληψία επί των

εκβρασμένων ζώων μόνο σε περίπτωση που αυτή επιτελείται από κτηνίατρο ή από άτομο που διαθέτει σχετική πιστοποίηση από φορέα της περ. ζ' της παρ. 1 του άρθρου 3. Οι πιστοποιήσεις κοινοποιούνται στη Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ώστε να ενημερώνεται σχετικά το μητρώο της παρ. 3 του άρθρου 3.

5. Η κάθε Ομάδα Διαχείρισης κατάρτιζε εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας ο οποίος κοινοποιείται στη Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας της Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στη Διεύθυνση Υγείας των Ζώων της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ο κανονισμός λειτουργίας πρέπει να περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τον επιμερισμό των περιστατικών μεταξύ των συμμετεχόντων φορέων με χωρικά ή άλλα κριτήρια, ώστε σε κάθε περιστατικό εκβρασμού να είναι εκ των προτέρων καθορισμένοι ο φορείς οι οποίοι θα αναλαμβάνουν κατά προτεραιότητα την εκτέλεση νεκροψίας, δειγματοληψίας, περίθαλψης, βιολογικής μελέτης και λοιπών ενεργειών. Ο κανονισμός λειτουργίας κατάρτιζεται με ομοφωνία μεταξύ των φορέων οι οποίοι απαρτίζουν την Ομάδα Διαχείρισης. Σε περίπτωση αδυναμίας επίτευξης ομοφωνίας οι διαφορετικές εισηγήσεις διαβιβάζονται στη Δ/νση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας της Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στη Διεύθυνση Υγείας των Ζώων της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, οι οποίες από κοινού κατάρτιζουν τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας της Ομάδας Διαχείρισης.

Άρθρο 6

Ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα

1. Στη Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας τηρείται ηλεκτρονική βάση δεδομένων για τους εκβρασμούς ειδών θαλάσσιας πανίδας με την ονομασία «Εθνικό Σύστημα Παρακολούθησης Εκβρασμών Θαλάσσιων Ειδών Πανίδας» (εφεξής ΕΣΠΕΘΕ). Η Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας αποτελεί τον Κεντρικό Συντονιστή του ΕΣΠΕΘΕ. Την υλοποίηση του ΕΣΠΕΘΕ αναλαμβάνει ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.).

2. Το ΕΣΠΕΘΕ είναι ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης βάσης δεδομένων το οποίο έχει τη δυνατότητα να αποθηκεύει, να οργανώνει, να αναλύει, να απεικονίζει σε θεματικούς χάρτες, και να εξάγει χωρική και περιγραφική πληροφορία σχετική με περιστατικά εκβρασμών ειδών θαλάσσιας πανίδας και λεπτομέρειες για τη διαχείριση των περιστατικών αυτών. Το ΕΣΠΕΘΕ αποτελεί επιχειρησιακό εργαλείο για την τεκμηρίωση της ανάγκης λήψης μέτρων για την προστασία της θαλάσσιας πανίδας και της δημόσιας υγείας.

3. Το ΕΣΠΕΘΕ διαθέτει τρία επίπεδα πρόσβασης. Το πρώτο επίπεδο επιτρέπει την ανάγνωση και την εισαγωγή βασικών πληροφοριών και η πρόσβασή του είναι ανοιχτή στο κοινό. Το δεύτερο επίπεδο επιτρέπει την εισαγωγή και ανάγνωση κάθε πληροφορίας η οποία δεν είναι χαρακτηρισμένη ως «ευαίσθητη» και η πρόσβασή του είναι ανοιχτή σε επιλεγμένους φορείς. Το τρίτο επίπεδο επιτρέπει την εισαγωγή, επεξεργασία και ανάγνωση όλων των πληροφοριών του συστήματος και η πρόσβαση του είναι ανοιχτή σε επιλεγμένους φορείς. Η επιλογή των φορέων οι οποίοι διαθέτουν πρόσβαση στο δεύτερο και στο τρίτο επίπεδο του ΕΣΠΕΘΕ γίνεται με Απόφαση Γενικού Διευθυντή Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από σύμφωνη γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και μετά από γνώμη της Επιτροπής του άρθρου 4.

4. Στο ΕΣΠΕΘΕ καταχωρούνται όλες οι πληροφορίες που συλλέγονται βάσει των προβλέψεων των άρθρων 7, 8, 9 και 11 της παρούσας απόφασης, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών οι οποίες περιέχονται στα Έντυπα Αναφοράς του Παραρτήματος 5.

5. Ο Κεντρικός Συντονιστής τροφοδοτεί, συντονίζει και εποπτεύει τη λειτουργία του ΕΣΠΕΘΕ και ειδικότερα:

α) οργανώνει, διαχειρίζεται και εποπτεύει τη βάση δεδομένων που απαρτίζει το Εθνικό Σύστημα,

β) μεριμνά για την κανονική, διαρκή και ασφαλή λειτουργία του λειτουργικού συστήματος, του δικτύου και του εξοπλισμού, για τη διαρκή προσβασιμότητα της βάσης δεδομένων και για τη συνολική επίβλεψη του διαδικτυακού τόπου του Συστήματος,

γ) μεριμνά για την υποστήριξη και λειτουργία του ΕΣΠΕΘΕ μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων,

δ) πιστοποιεί τους χρήστες οι οποίοι έχουν πρόσβαση στο κάθε επίπεδο λειτουργίας του συστήματος.

6. Η καταχώριση στοιχείων στο ΕΣΠΕΘΕ γίνεται από τους φορείς οι οποίοι συμμετέχουν στις Ομάδες Διαχείρισης του άρθρου 5 και έχουν πιστοποιηθεί από τον Κεντρικό Συντονιστή ως έχοντες δικαίωμα καταχώρισης στοιχείων στο ΕΣΠΕΘΕ. Το κάθε περιστατικό εκβρασμού θα συνοδεύεται από έναν μοναδικό Αριθμό Συστήματος. Σε περιπτώσεις μαζικών εκβρασμών θα αποδίδεται διαφορετικός Αριθμός Συστήματος για κάθε εκβρασμένο ζώο του Παραρτήματος 1. Για το ίδιο εκβρασμένο ζώο μπορούν να καταχωρηθούν στοιχεία από διαφορετικούς φορείς κάνοντας χρήση του ίδιου Αριθμού Συστήματος σε διαφορετικά στάδια της διαδικασίας διαχείρισης του περιστατικού εκβρασμού, όπως κατά τον εντοπισμό, την αναγνώριση του είδους, τη δειγματοληψία, τη διακομιδή, την περίθαλψη ζωντανού ζώου, την ταφή νεκρού ζώου.

7. Για την επίτευξη των στόχων του ΕΣΠΕΘΕ πρέπει να διασφαλίζεται η διασύνδεσή του με (α) βάσεις δεδομένων παρατηρήσεων ειδών του Παραρτήματος 1, (β) βάσεις δεδομένων εκβρασμών ειδών του Παραρτήματος 1, (γ) βάσεις δεδομένων ιστοπαθολογικού και γενετικού υλικού, (δ) άλλες σχετικές βάσεις δεδομένων και υπόβαθρα που τηρούν άλλοι δημόσιοι φορείς της ημεδαπής ή αλλοδαπής ή διεθνείς/περιφερειακές βάσεις όπως η MEDACES, η Παγκόσμια βάση δεδομένων εκβρασμών

και η Mediterranean Large Elasmobranchs Monitoring (MEDLEM), (ε) άλλες βάσεις δεδομένων με αβιοτική και βιοτική πληροφορία που σχετίζονται με την οικολογία των ειδών του Παραρτήματος 1.

8. Τα στοιχεία που αναρτώνται στο ΕΣΠΕΘΕ ανήκουν στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Κάθε εγγραφή στοιχείου στο ΕΣΠΕΘΕ μπορεί να περιλαμβάνει ως πηγή την ονομασία του φορέα ή του ατόμου που εισήγαγε το στοιχείο. Τυχόν χρήση του στοιχείου στο πλαίσιο επιστημονικής δημοσίευσης οφείλει να αναφέρει την πηγή του στοιχείου ως βιβλιογραφική αναφορά.

Άρθρο 7

Τράπεζα δειγμάτων

1. Κύριος και πρωταρχικός σκοπός της δειγματοληψίας αποτελεί η διερεύνηση της νοσηρότητας- θνησιμότητας και στη συνέχεια η λήψη δειγμάτων που αφορούν τη βιολογία ή άλλες σχετικές μελέτες. Δείγματα ειδών θαλάσσιας πανίδας αποτελούν βιολογικά υλικά και ιστοί από όλα τα όργανα. Αναφορικά με τα νεκρά ζώα, η νεκροψία-νεκροτομή και η δειγματοληψία εξαρτάται από το βαθμό αποσύνθεσης του πτώματος. Τα δείγματα που μπορούν να ληφθούν αναφέρονται στο Παράρτημα 2.

2. Φορείς του άρθρου 3 οι οποίοι διαθέτουν τα απαραίτητα τεχνικά μέσα και την απαραίτητη τεχνογνωσία για τη συλλογή και διατήρηση δειγμάτων ειδών θαλάσσιας πανίδας δύνανται να αιτηθούν την ένταξή τους στον κατάλογο εγκεκριμένων φορέων διατήρησης δειγμάτων που αποτελούν την Εθνική Τράπεζα Δειγμάτων Εκβρασμών (εφεξής Τράπεζα Δειγμάτων). Η έγκριση ένταξης φορέα στην Τράπεζα Δειγμάτων γίνεται με απόφαση Διευθυντή Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία έχει τη δυνατότητα, σε συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, να προβεί σε επιτόπιο έλεγχο των εγκαταστάσεων διατήρησης δειγμάτων κατά τη διαδικασία έγκρισης του αιτήματος και σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή ισχύος της έγκρισης. Η έγκριση έχει πενταετή ισχύ και μπορεί να ανανεώνεται ή να ανακαλείται πριν τη λήξη της ισχύος της με απόφαση της Διεύθυνσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από γνώμη της Επιτροπής του άρθρου 4. Σε περίπτωση ανάκλησης της έγκρισης, ή λήξης της και μη ανανέωσής της, τα δείγματα που διατηρεί ο φορέας μεταφέρονται εντός 30 ημερών σε εγκαταστάσεις που υποδεικνύει η Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας.

3. Φορέας ο οποίος συμμετέχει στην Τράπεζα Δειγμάτων αναλαμβάνει τη ρητή υποχρέωση να τηρεί κατάλογο με όλα τα δείγματα που διατηρεί καθώς και τον τρόπο διατήρησης τους και επιπλέον να ενημερώνει εντός τριάντα ημερών από τη λήψη δείγματος το κατάλληλο επίπεδο πληροφορίας του ΕΣΠΕΘΕ του άρθρου 6 με τις ακόλουθες πληροφορίες:

(α) Χρόνος και μέθοδος λήψης δείγματος.

(β) Σημείο και συνθήκες διατήρησης.

(γ) Αναλύσεις στις οποίες έχει υποβληθεί το δείγμα καθώς και τα αποτελέσματά τους.

(δ) Ιχνηλάτηση δειγμάτων και των αποτελεσμάτων από την αξιοποίηση τους από ιδρύματα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.

Για τα παραπάνω στοιχεία ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 8.

4. Φορέας ο οποίος διατηρεί δείγμα στις εγκαταστάσεις του οφείλει να επιτρέπει την πρόσβαση στο δείγμα σε λοιπούς φορείς του άρθρου 3.

5. Η ανάλυση δειγμάτων δύναται να γίνει αφού αυτά έχουν καταγραφεί ψηφιακά στην Εθνική Τράπεζα Δειγμάτων και παρασκευασθεί βάσει πρωτοκόλλων και μετά από αίτημα του ενδιαφερόμενου επιστήμονα για ερευνητικούς σκοπούς. Προτεραιότητα στις αναλύσεις δίδεται στην διερεύνηση της νοσηρότητας και θνησιμότητας, εφόσον αυτό είναι εφικτό βάσει πρωτοκόλλων και στη συνέχεια σε οποιαδήποτε άλλη επιστημονική μελέτη γενετικής, βιολογίας, οικολογίας.

6. Τα δείγματα που συλλέγονται από ζώα του Παραρτήματος 1 ανήκουν στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Άρθρο 8

Πρωτόκολλο διαδικασιών σε περίπτωση εκβρασμού νεκρού ζώου

1. Σε περίπτωση εντοπισμού εκβρασμένου νεκρού ατόμου είδους του Παραρτήματος 1 ακολουθούνται κατά αυστηρή χρονική αλληλουχία τα ακόλουθα βήματα:

α) Το άτομο ή ο φορέας που διαπιστώνει τον εκβρασμό νεκρού ζώου, ακόμα και στην περίπτωση που ο φορέας συμμετέχει στο Δίκτυο Παρακολούθησης Εκβρασμών Θαλάσσιας Πανίδας του άρθρου 3, ενημερώνει αμελλητί τον συντονιστή της αρμόδιας Ομάδας Διαχείρισης του άρθρου 5 μεταβιβάζοντας την πληροφορία που αφορά το γεωγραφικό σημείο της παρατήρησης, την κατάσταση του ζώου, το είδος του, σε περίπτωση που μπορεί να προσδιοριστεί, καθώς και το περιθώριο βεβαιότητας των παραπάνω πληροφοριών. Εάν έχει τη δυνατότητα, συμπληρώνει τις ζητούμενες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένου του ληφθέντος φωτογραφικού υλικού, ή όσες από αυτές δύναται να συμπληρώσει, στο βασικό επίπεδο του ΕΣΠΕΘΕ του Άρθρου 6 ή αποστέλλει στο Συντονιστή συμπληρωμένο το κατάλληλο Έντυπο Αναφοράς του Παραρτήματος 5.

β) Σε περίπτωση που το άτομο ή ο φορέας που διαπίστωσε τον εκβρασμό δεν γνωρίζει πως να επικοινωνήσει με το Συντονιστή της οικείας Ομάδας Διαχείρισης, ή πως να εισέλθει στο ΕΣΠΕΘΕ ή/και πως να αποκτήσει πρόσβαση στα Έντυπα Αναφοράς, μπορεί να απευθυνθεί σε έτερη αρχή (Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή, Ελληνική Αστυνομία, Δημοτική Αστυνομία, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' και β' βαθμού) η οποία ενημερώνει αμελλητί τον Συντονιστή της ανωτέρω Ομάδας Διαχείρισης για το περιστατικό εκβρασμού καθώς και τον ενδιαφερόμενο για την ηλεκτρονική διεύθυνση

πρόσβασης στο ΕΣΠΕΘΕ και στα Έντυπα Αναφοράς, αξιολογώντας τα στοιχεία τα οποία της έχουν παρασχεθεί για αυτό το σκοπό βάσει της διαδικασίας του Άρθρου 5 παρ. 2 της παρούσας απόφασης.

γ) Απαγορεύεται η οποιαδήποτε επαφή με το νεκρό ζώο μέχρι την έλευση της οικείας Ομάδας Διαχείρισης του άρθρου 5 στο σημείο εκβρασμού.

δ) Ο συντονιστής της οικείας Ομάδας Διαχείρισης του άρθρου 5 ενημερώνει για τον καταγεγραμμένο εκβρασμό νεκρού ζώου, αναφέροντας το μοναδικό Αριθμό Συστήματος που καταχωρήθηκε στο ΕΣΠΕΘΕ, τους εξής φορείς:

- Τη Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

- Τη Διεύθυνση Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

- Τον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.).

- Τις υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. που είναι αρμόδιες για την αποκομιδή και τη διαχείριση του νεκρού ζώου.

ε) Ο συντονιστής της Ομάδας Διαχείρισης αξιολογεί τις πληροφορίες που του διαβιβάζονται βάσει των βημάτων (α) και (β), και αποφασίζει αν κρίνεται σκόπιμη η μετάβαση και παρέμβαση στο συμβάν εκβρασμού για την επιβεβαίωση των πληροφοριών και τη συλλογή περαιτέρω επιστημονικών δεδομένων ή και δειγμάτων βιολογικού υλικού. Σε περίπτωση παρέμβασης στο συμβάν εκβρασμού, ο συντονιστής ενημερώνει όλους τους συμμετέχοντες φορείς της Ομάδας Διαχείρισης και συντονίζει τις ενέργειες νεκροψίας-νεκροτομής (επιτόπια ή σε συγκεκριμένο χώρο) του νεκρού ζώου κατά περίπτωση, και συλλογής δειγμάτων του άρθρου 7 παρ. 1 από τους συμμετέχοντες κτηνιάτρους και εξειδικευμένους και πιστοποιημένους βιολόγους ή άλλους επιστήμονες για την διεξαγωγή των αναγκαίων εργαστηριακών εξετάσεων. Οι ανωτέρω ενέργειες για τη λήψη των δειγμάτων του άρθρου 7 παρ. 1 πραγματοποιούνται βάσει των κανόνων μεθοδολογίας και προτεραιότητας του Παραρτήματος 2.

στ) Σε περίπτωση που απαιτηθεί, ενημερώνονται οι Αστυνομικές ή Λιμενικές Αρχές για παροχή συνδρομής, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

ζ) Μετά την ολοκλήρωση των παραπάνω, ή όποτε δεν απαιτείται μετάβαση και παρέμβαση στο συμβάν εκβρασμού, ο συντονιστής της Ομάδας Διαχείρισης ενημερώνει τις αρμόδιες υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. προκειμένου να προχωρήσουν στην αποκομιδή και υγειονομική διαχείριση του νεκρού ζώου, η οποία πραγματοποιείται σύμφωνα με τις υποδείξεις του Παραρτήματος 3.

η) Ανακοινώσεις για τα αίτια θανάτου του ζώου γίνονται αποκλειστικά από τον εκάστοτε Κτηνίατρο ή συντονιστή της Ομάδας Διαχείρισης προς τα ΜΜΕ.

2. Αναλυτικότερα πρωτόκολλα διαδικασιών σε περιπτώσεις εκβρασμού νεκρών ζώων μπορούν να ορίζονται με απόφαση του Γενικού Διευθυντή Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από εισήγηση της Επιτροπής Εκβρασμών του άρθρου 4 και σύμφωνη γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Άρθρο 9

Πρωτόκολλο διαδικασιών σε περίπτωση εκβρασμού ζωντανού ζώου

1. Σε περίπτωση εντοπισμού εκβρασμένου ζωντανού ατόμου είδους του Παραρτήματος 1 ακολουθούνται κατά αυστηρή χρονική αλληλουχία τα ακόλουθα βήματα:

α) Το άτομο ή ο φορέας που διαπιστώνει τον εκβρασμό ζωντανού ζώου (ακόμα και στην περίπτωση που ο φορέας συμμετέχει στο Δίκτυο Παρακολούθησης Εκβρασμών Θαλάσσιας Πανίδας του άρθρου 3) ενημερώνει αμελλητί τον συντονιστή της αρμόδιας Ομάδας Διαχείρισης του άρθρου 5 μεταβιβάζοντας την πληροφορία που αφορά το γεωγραφικό σημείο της παρατήρησης, την κατάσταση του ζώου, το είδος του, σε περίπτωση που μπορεί να προσδιοριστεί, καθώς και το περιθώριο βεβαιότητας των παραπάνω πληροφοριών. Εάν έχει τη δυνατότητα, συμπληρώνει τις ζητούμενες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένου του ληφθέντος φωτογραφικού υλικού, ή όσες από αυτές δύναται να συμπληρώσει, στο βασικό επίπεδο του ΕΣΠΕΘΕ του Άρθρου 6 ή αποστέλλει στο Συντονιστή συμπληρωμένο το κατάλληλο Έντυπο Αναφοράς του Παραρτήματος 5.

β) Σε περίπτωση που το άτομο ή ο φορέας που διαπίστωσε τον εκβρασμό δεν γνωρίζει πως να επικοινωνήσει με το Συντονιστή της οικείας Ομάδας Διαχείρισης, ή πως να εισέλθει στο ΕΣΠΕΘΕ ή/και πως να αποκτήσει πρόσβαση στα Έντυπα Αναφοράς, μπορεί να απευθυνθεί σε έτερη αρχή (Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή, Ελληνική Αστυνομία, Δημοτική Αστυνομία, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' και β' βαθμού) η οποία ενημερώνει αμελλητί τον Συντονιστή της ανωτέρω Ομάδας Διαχείρισης για το περιστατικό εκβρασμού καθώς και τον ενδιαφερόμενο για την ηλεκτρονική διεύθυνση πρόσβασης στο ΕΣΠΕΘΕ και στα Έντυπα Αναφοράς, αξιολογώντας τα στοιχεία τα οποία της έχουν παρασχεθεί για αυτό το σκοπό βάσει της διαδικασίας του Άρθρου 5 παρ. 2 της παρούσας απόφασης.

γ) Απαγορεύεται η οποιαδήποτε επαφή με το τραυματισμένο ή ασθενές ζώο μέχρι την έλευση της οικείας Ομάδας Διαχείρισης του άρθρου 5 στο σημείο εκβρασμού, με εξαίρεση την άμεση παροχή πρώτων βοηθειών, ακόμη και από αναρμόδιο άτομο, υπό την προϋπόθεση της αυστηρής τήρησης των οδηγιών του Παραρτήματος 4 και κατόπιν επικοινωνίας με την οικεία Ομάδα Διαχείρισης του Άρθρου 5.

δ) Ο συντονιστής της αρμόδιας Ομάδας Διαχείρισης του άρθρου 5 ενημερώνει για τον καταγεγραμμένο εκβρασμό ζωντανού ζώου, αναφέροντας το μοναδικό Αριθμό Συστήματος που καταχωρήθηκε στο ΕΣΠΕΘΕ, τους εξής φορείς:

- Τη Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

- Τη Διεύθυνση Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

- Τον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.).

ε) Ο συντονιστής της Ομάδας Διαχείρισης ενημερώνει όλους τους συμμετέχοντες φορείς της Ομάδας Διαχείρι-

σης και συντονίζει τις ενέργειες επιτόπιας διαχείρισης, δηλαδή επιβεβαίωσης των στοιχείων του βήματος (α), παροχής πρώτων βοηθειών, κτηνιατρικής εξέτασης, λήψης κατάλληλων βιολογικών δειγμάτων (αίμα κ.α.) και θεραπείας, από τους συμμετέχοντες κτηνιάτρους ή πιστοποιημένους νοσηλευτές, καθώς και τη μεταφορά του ζώου σε κατάλληλο χώρο με σκοπό την αποτελεσματικότερη περίθαλψη του. Η λήψη, συντήρηση, αποστολή δειγμάτων σε εργαστήρια και η διατήρησή τους στη Τράπεζα Δειγμάτων του άρθρου 7 πραγματοποιείται βάσει των κανόνων μεθοδολογίας και προτεραιότητας του Παραρτήματος 2.

στ) Σε περίπτωση που απαιτηθεί, ενημερώνονται οι Αστυνομικές ή Λιμενικές Αρχές για παροχή συνδρομής, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

ζ) Σε περίπτωση ανάγκης, το ζώο διαμετακομίζεται σε εγκεκριμένη δομή για την παροχή περίθαλψης σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις για τη λειτουργία Κέντρων Περίθαλψης Ειδών της Άγριας Πανίδας (ΚΕ.Π.Ε.Α.Π.)

η) Τηρούνται τα ισχύοντα πρωτόκολλα για την παρακολούθηση της υγείας του ζώου, την περίθαλψη του και τη διαφύλαξη της δημόσιας υγείας.

θ) Ανακοινώσεις για την κατάσταση της υγείας του ζώου γίνονται αποκλειστικά από τον εκάστοτε Κτηνίατρο ή συντονιστή της Ομάδας Διαχείρισης προς τα ΜΜΕ.

2. Αναλυτικότερα πρωτόκολλα διαδικασιών σε περιπτώσεις εκβρασμού ζωντανών ζώων μπορούν να ορίζονται με απόφαση του Γενικού Διευθυντή Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από εισήγηση της Επιτροπής Εκβρασμών του άρθρου 4 και σύμφωνη γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Άρθρο 10

Συνδρομή Αρχών

Η Ελληνική Αστυνομία, το Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή, η Δημοτική Αστυνομία και οι Οργανισμοί (Ο.Τ.Α.) α' και β' βαθμού, παρέχουν συνδρομή στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους στις περιπτώσεις εκβρασμών ειδών θαλάσσιας άγριας πανίδας, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 8 και 9 της παρούσας.

Άρθρο 11

Συμμετοχή του κοινού

Με μέριμνα της Διεύθυνσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.) ενημερώνεται το κοινό για τις διατάξεις της παρούσας και ιδιαίτερα για τις ενδεδειγμένες ενέργειες σε περι-

πτωση διαπίστωσης περιστατικού εκβρασμού βάσει της παρ. 1 του άρθρου 8 και της παρ. 1 του άρθρου 9.

Άρθρο 12

Εκθέσεις

1. Οι συντονιστές των Ομάδων Διαχείρισης του άρθρου 5 αποδίδουν κατ'έτος αναφορά στο Εθνικό Δίκτυο Εκβρασμών με τα αποτελέσματα της διαχείρισης των περιστατικών ανά είδος πανίδας. Η Επιτροπή του άρθρου 4 αξιοποιεί τις παραπάνω αναφορές και συντάσσει την Ετήσια Αναφορά Εκβρασμών και Διαχείρισης Ειδών της Θαλάσσιας Άγριας Πανίδας.

2. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας αξιολογεί και διαβιβάζει στην Πολιτική Ηγεσία, στις Διακρατικές Συμβάσεις και στους αρμόδιους φορείς την απολογιστική Ετήσια Αναφορά Εκβρασμών και Διαχείρισης Ειδών της Θαλάσσιας Άγριας Πανίδας.

3. Η Ετήσια Αναφορά Εκβρασμών και Διαχείρισης Ειδών της Θαλάσσιας Άγριας Πανίδας περιλαμβάνει συγκεκριμένα στοιχεία εκβρασμών, εντοπισμό γεωγραφικών περιοχών αυξημένου κινδύνου («hotspots»), σύγκριση με ιστορικά στοιχεία και εξαγωγή συμπερασμάτων. Αναρτάται στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του άρθρου 6 στο βασικό (πρώτο) επίπεδο πρόσβασης.

Άρθρο 13

Μεταβατικές Διατάξεις

1. Μέχρι να τεθεί σε λειτουργία το Πληροφοριακό Σύστημα του άρθρου 6 η καταγραφή των περιστατικών εκβρασμών γίνεται με τη συμπλήρωση των Εντύπων Αναφοράς του Παραρτήματος 5 και την αποστολή τους με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μέσω του συντονιστή της αρμόδιας Ομάδας Διαχείρισης του άρθρου 5:

(α) Στη Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

(β) Στη Διεύθυνση Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

(γ) Στο Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ).

(δ) Στον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.).

2. Κάθε διάταξη που έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις της παρούσας απόφασης ή ανάγεται σε θέματα που ρυθμίζονται από αυτήν, καταργείται.

3. Οι διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν υποκαθιστούν τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3937/2011 (Α' 60) περί έκδοσης αδειών για την εκπόνηση ερευνών ή μελετών που αφορούν είδη του Παραρτήματος 1.

Άρθρο 14
Παραρτήματα

Παράρτημα 1 – Είδη:

Παράρτημα 1.Α.1 Κητώδη που έχουν παρατηρηθεί στην Ελλάδα:

- *Phocoena phocoena*, Φώκαινα
- *Tursiops truncatus*, Ρινοδέλφιο
- *Delphinus delphis*, Κοινό δελφίνι
- *Stenella coeruleoalba*, Ζωνοδέλφιο
- *Grampus griseus*, Σταχτοδέλφιο
- *Ziphius cavirostris*, Ζιφιός
- *Physeter macrocephalus*, Φουσητήρας
- *Balaenoptera physalus*, Πτεροφάλαινα
- *Balaenoptera acutorostrata*, Βόρεια ρυγχοφάλαινα
- *Megaptera novaeangliae*, Μεγάπτερη φάλαινα
- *Pseudorca crassidens*, Ψευδόρκα
- *Steno bredanensis*, Στενόρυγχο δελφίνι

Παράρτημα 1.Α.2 Κητώδη που έχουν παρατηρηθεί στη Μεσόγειο αλλά όχι στην Ελλάδα μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας:

- *Globicephala melas*, Μαυροδέλφιο
- *Mesoplodon densirostris*, Πυκνόρυγχος Μεσοπλόδοντας
- *Mesoplodon europaeus*, Ευρωπαϊκός Μεσοπλόδοντας

- *Sousa chinensis*, Υβοδέλφιο του Ινδικού
- *Orcinus orca*, Όρκα
- *Balaenoptera borealis*, Βορειοφάλαινα
- *Eubalaena glacialis*, Βόρεια σωστή φάλαινα
- *Eschrichtius robustus*, Γκρίζα φάλαινα
- *Hyperoodon ampullatus*, Βόρειος υπερωόδοντας
- *Kogia sima*, Νάνος φουσητήρας

Παράρτημα 1.Β. (φώκιες):

- *Monachus monachus*, Μεσογειακή φώκια

Παράρτημα 1.Γ. (θαλάσσιες χελώνες):

- *Caretta caretta*, Καρέττα
- *Chelonia mydas*, Πρασινοχελώνα
- *Dermochelys coriacea*, Δερματοχελώνα

Παράρτημα 1.Δ. (Χονδριχθύες):

Καρχαρίες

- *Hepranchias perlo* (HXT), Επταβράγχιος ή Επτακαρχαρίας
- *Hexanchus griseus* (SBL), Εξαβράγχιος, Εξακαρχαρίας ή Γκρίζος Καρχαρίας
- *Hexanchus nakamurai* (HXN), Μεγαλόματος εξαβράγχιος
- *Carcharias taurus* (CCT), Ταυροκαρχαρίας
- *Odontaspis ferox* (LOO), Αγριοκαρχαρίας
- *Carcharodon carcharias* (WSH), Λευκός Καρχαρίας
- *Isurus oxyrinchus* (SMA), Ρυγχοκαρχαρίας
- *Lamna nasus* (POR), Λάμια
- *Cetorhinus maximus* (BSK), Σαπουνάς ή Προσκυνητής
- *Alopias superciliosus* (BTH), Αλόπιας ο μεγαλόματος
- *Alopias vulpinus* (ALV), Αλεπού ή Αλεπόσκυλος

- *Galeus melastomus* (SHO), Μελανόστομος
- *Scyliorhinus canicula* (SYC), Σκυλάκι ή Γάτος
- *Scyliorhinus stellaris* (SYT), Γάτος
- *Mustelus asterias* (SDS), Αστρογαλέος
- *Mustelus mustelus* (SMD), Γκριζογαλέος
- *Mustelus punctulatus* (MPT), Στικτογαλέος
- *Galeorhinus galeus* (GAG), Δροσίτης
- *Carcharhinus brevipinna* (CCB), Βραχύπτερος Καρχαρίνος
- *Carcharhinus plumbeus* (CCP), Σταχτοκαρχαρία
- *Prionace glauca* (BSH), Γλαυκοκαρχαρία ή Γαλάζιος Καρχαρία
- *Rhizoprionodon acutus* (RHA), Πριονοδοντοκαρχαρία
- *Sphyrna zygaena* (SPZ), Ζύγαινα
- *Dalatias licha* (SCK), Σκυμοσκυλόψαρο
- *Etmopterus spinax* (ETX), Μαυροαγκαθίτης
- *Somniosus rostratus* (SOR), Λαίμαργος
- *Oxynotus centrina* (OXY), Αχινόγατος
- *Centrophorus uyato* (CPU), Μικροκεντροφόρος
- *Squalus acanthias* (DGS), Κεντρόνι
- *Squalus blainville* (QUB), Γκριζοκεντρόνι ή Κοκκαλάς
- *Echinorhinus brucus* (SHB), Αχινოსκυλόψαρο
- *Squatina aculeata* (SUA), Ακανθορίνα
- *Squatina oculata* (SUT), Ματορίνα
- *Squatina squatina* (AGN), Αγγελοκαρχαρία ή Ρίνα

Βάτοι και Ράγιες

- *Tetronarce nobiliana* (TTO), Μαυρομουδιάστρα
- *Torpedo marmorata* (TTR), Μαρμαρομουδιάστρα
- *Torpedo torpedo* (TTV), Ματομουδιάστρα
- *Rhinobatos rhinobatos* (RBX), Ρινόβατος
- *Glaucostegus cemiculus* (RBC), Μαυρορινόβατος
- *Dipturus batis* (RJB), Γκριζόβατος

- *Dipturus oxyrinchus* (RJO), Νόνα
- *Leucoraja circularis* (RJI), Στρογγυλόβατος
- *Leucoraja fullonica* (RJF), Ακανθόβατος
- *Leucoraja melitensis* (JAM), Βάτος Μάλτας
- *Leucoraja naevus* (RJN), Ψηφιδόβατος
- *Raja asterias* (JRS), Αστρόβατος
- *Raja brachyura* (RJH), Ξανθόβατος
- *Raja clavata* (RJC), Καλκανόβατος
- *Raja miraletus* (JAI), Ματόβατος
- *Raja montagui* (RJM), Κηλιδόβατος
- *Raja polystigma* (JAY), Στικτόβατος
- *Raja radula* (JAR), Τραχύβατος
- *Raja undulata* (RJU), Κυματόβατος
- *Rostroraja alba* (RJA), Λευκόβατος
- *Bathytoshia lata*, Τρυγώνα
- *Dasyatis marmorata*
- *Dasyatis pastinaca* (JDP), Βατοτρυγώνα
- *Dasyatis tortonesei*, Μούντριζα
- *Pteroplatytrygon violacea* (PLS), Γλαυκοτρυγώνα
- *Gymnura altavela* (RGL), Πλατυσέλαχο
- *Aetomylaeus bovinus* (MPO), Ρυγχαετόψαρο
- *Myliobatis anquilla* (MYL), Αετόψαρο
- *Rhinoptera marginata* (MRM), Ριναετόψαρο
- *Mobula mobular* (RMM), Διαβολόψαρο

Χίμαιρες

- *Chimaera monstrosa* (CMO), Χίμαιρα

Παράρτημα 2 – Μεθοδολογία και κανόνες προτεραιότητας για τη συλλογή δειγμάτων:

Η διενέργεια νεκροψίας-νεκροτομής ή δειγματοληψίας καθώς και το είδος των δειγμάτων καθορίζεται από την κατάσταση του ζώου που έχει εκβρασθεί και από τον βαθμό αποσύνθεσης του πτώματος. Αυτή διενεργείται από κτηνίατρο και έχει κύριο και πρωταρχικό σκοπό τη διερεύνηση της νοσηρότητας-θνησιμότητας ή από πιστοποιημένο σχετικό επιστήμονα εφόσον αφορά μόνο δειγματοληψία. Η απλή και μη επεμβατική δειγματοληψία (δέρμα, δόντι, σκελετικά υπολείμματα, μουστάκια, τρίχωμα) μπορούν να πραγματοποιηθούν από μέλη της Ομάδας Διαχείρισης χωρίς άλλη πιστοποίηση.

Ακολουθούνται με χρονική σειρά τα εξής βήματα στις παρακάτω περιπτώσεις:

Βήμα 1ο: Γίνονται ακριβείς μετρήσεις διαστάσεων του ζώου, προσδιορίζεται το φύλο και λαμβάνεται φωτογραφικό υλικό. Τα στοιχεία αυτά αναρτώνται άμεσα στο ΕΣΠΕΘΕ στο βασικό επίπεδο πρόσβασης (ανοιχτό στο ευρύ κοινό).

Βήμα 2ο: Ο Συντονιστής της οικείας Ομάδας Διαχείρισης του άρθρου 5 αποφασίζει για την αναγκαιότητα διενέργειας νεκροψίας-νεκροτομής και αναλόγως λαμβάνονται κατά προτεραιότητα όλα τα δείγματα τα οποία είναι απαραίτητα για τη διερεύνηση της νοσηρότητας-θνησιμότητας του ζώου. Με ευθύνη του Συντονιστή της Ομάδας Διαχείρισης και εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από τη λήψη τους, τα δείγματα αποστέλλονται ή παραλαμβάνονται από τους φορείς που έχουν οριστεί ως υπεύθυνοι για τη διερεύνηση της νοσηρότητας-θνησιμότητας βάσει του εσωτερικού κανονισμού του άρθρου 5 παρ. 5 της παρούσας, προκειμένου να διενεργηθούν οι κατάλληλες εξετάσεις και αναλύσεις. Εφόσον κρίνεται αναγκαίο, τα δείγματα δύνανται να αποστέλλονται σε ιδρύματα της αλλοδαπής, με ευθύνη του Συντονιστή της Ομάδας Διαχείρισης, μετά από ενημέρωση των αρμόδιων αρχών των περιπτώσεων α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 3. Η λήψη των δειγμάτων και τα αποτελέσματα των εξετάσεων/αναλύσεων, μετά την ολοκλήρωσή τους, αναρτώνται στο κατάλληλο επίπεδο πρόσβασης του ΕΣΠΕΘΕ.

Βήμα 3ο: Με ευθύνη του Συντονιστή της Ομάδας Διαχείρισης του άρθρου 5 και εφόσον η κατάσταση αποσύνθεσης και η ακεραιότητα του ζώου το καθιστούν δυνατό, οφείλουν να εξασφαλίζονται για

σκοπούς έρευνας η οποία αφορά τη βιολογία του είδους ή άλλες σχετικές μελέτες, όταν αυτό δεν έρχεται σε αντίθεση με τη διαδικασία διερεύνησης των αιτίων νοσηρότητας-θνησιμότητας, τουλάχιστον τα εξής δείγματα:

(α) Σε περίπτωση νεκρού ζώου των Παραρτημάτων 1.Α.1, 1.Α.2 και 1.Δ:

- (i) Τουλάχιστον τέσσερα (4) δόντια, εφόσον υφίστανται, και ιδανικά προερχόμενα από το μέσο της κάτω σιαγόνας.
- (ii) Τμήμα δέρματος.
- (iii) Στομάχι.
- (iv) Κρανίο ή άλλα οστά για μορφομετρικές μετρήσεις.

(β) Σε περίπτωση νεκρού ζώου του Παραρτήματος 1.Β: τμήμα δέρματος και στομαχικό περιεχόμενο.

(γ) Σε περίπτωση νεκρού ζώου του Παραρτήματος 1.Γ: δείγματα ιστού και αίματος, δείγμα από εξωτερικά τραύματα/εκδορές και στομαχικό περιεχόμενο.

(δ) Σε περίπτωση ζωντανών ζώων όλων των Παραρτημάτων η λήψη δειγμάτων για σκοπούς έρευνας η οποία αφορά τη βιολογία του είδους ή άλλες σχετικές μελέτες περιορίζεται σε δείγματα τα οποία δύναται να ληφθούν μόνο με μη επεμβατικές μεθόδους.

Σε κάθε περίπτωση νεκρού ζώου καταγράφεται η παρουσία υπολειμμάτων αλιευτικού εργαλείου (αγκίστρια, πετονιά, δίχτυα) στο σώμα του ζώου και λαμβάνεται σχετικό φωτογραφικό υλικό.

Σε κάθε περίπτωση καταβάλλεται προσπάθεια, ώστε τα παραπάνω δείγματα να μην αλλοιώνονται ή αναλώνονται κατά τη διεξαγωγή των ενεργειών του προηγούμενου βήματος. Τα δείγματα αυτά, με ευθύνη του Συντονιστή της Ομάδας Διαχείρισης και εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από τη λήψη τους, αποστέλλονται ή παραλαμβάνονται από τους φορείς που έχουν οριστεί ως υπεύθυνοι για τη διεξαγωγή βιολογικής έρευνας βάσει του εσωτερικού κανονισμού του άρθρου 5 παρ. 5 της παρούσας Απόφασης. Εφόσον κρίνεται αναγκαίο, τα δείγματα δύναται να αποστέλλονται σε ιδρύματα της αλλοδαπής, με ευθύνη του Συντονιστή της Ομάδας Διαχείρισης, μετά από ενημέρωση των αρμόδιων αρχών των περιπτώσεων α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 3. Σε κάθε περίπτωση τα αποτελέσματα των μετρήσεων και αναλύσεων αυτού του Βήματος αναρτώνται στο κατάλληλο επίπεδο πρόσβασης του ΕΣΠΕΘΕ.

Παράρτημα 3 – Κανόνες υγειονομικής ταφής και αποτέφρωσης:

Τα νεκρά ζώα δύνανται να:

- α) μεταφέρονται σε εγκεκριμένες μονάδες διαχείρισης (μεταποίησης ή αποτέφρωσης),
- β) να θάβονται επιτόπου ή σε εγκεκριμένο χώρο υγειονομικής ταφής ή σε χώρο που ελαχιστοποιεί τυχόν κίνδυνο για τη δημόσια υγεία, την υγεία των ζώων και το περιβάλλον,
- γ) να ποντίζονται με σήμανση στο βυθό για φυσική αποσύνθεση με σκοπό τη μετέπειτα μετατροπή τους σε μουσειακό έκθεμα, εφόσον πρόκειται για κήτη μεγάλου μεγέθους και το επιτρέπουν οι υλικοτεχνικές δυνατότητες και οι μορφολογικές καταστάσεις του πυθμένα και των θαλασσίων ρευμάτων.

Η επιστροφή του πτώματος στη θάλασσα δεν συστήνεται λόγω τυχόν κινδύνων που εγκυμονούν για τη δημόσια υγεία, την υγεία των ζώων, το ενδιαίτημα και τη ναυτική πλοήγηση.

Κατά την ταφή δεν πρέπει να τίθεται σε κίνδυνο η ανθρώπινη υγεία και δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται διαδικασίες που μπορούν να βλάψουν το περιβάλλον, ιδίως όταν μπορεί να συνεπάγονται κινδύνους για το νερό, τον αέρα, το έδαφος, τα φυτά και τα ζώα ή μέσω θορύβου ή οσμών. Επιπλέον, πρέπει να διασφαλίζεται η μη πρόσβαση στο πτώμα από σαρκοφάγα ή παμφάγα ζώα, καθώς και η αναγνώριση του σημείου για τυχόν μελλοντική εκταφή και περαιτέρω έρευνα.

Οι μεταφορές πτωμάτων από τα σημεία εκβρασμού στα σημεία απόρριψης πρέπει να πραγματοποιούνται σε ασφαλείς, στεγανούς περιέκτες ή οχήματα, που καθαρίζονται και απολυμαίνονται διεξοδικά μετά την εκφόρτωση. Ειδικά οι τροχοί των οχημάτων πρέπει να απολυμαίνονται και κατά την απομάκρυνσή τους από τα σημεία εκβρασμού.

Παράρτημα 4 – Οδηγός πρώτων βοηθειών:

Σε όλες τις περιπτώσεις πρώτη μέριμνα είναι η άμεση ειδοποίηση των λιμενικών αρχών, μέσω των οποίων θα ειδοποιηθούν οι κατά περίπτωση αρμόδιοι φορείς.

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΟΤΑΝ ΔΕΙΤΕ ΕΝΑ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΕΝΟ ή ΑΡΡΩΣΤΟ ΚΗΤΩΔΕΣ

- 1) Βεβαιωθείτε ότι το ζώο είναι ζωντανό. Αναπνέει κάθε 15-20 δευτερόλεπτα.
- 2) Μην το μετακινείτε χωρίς λόγο και μην το οδηγείτε ποτέ στα βαθιά. Μην το τραβάτε από τα πτερύγια ή την ουρά και μη χρησιμοποιείτε σχοινιά, γάντζους, δίχτυα, ξύλα κ.λπ. Κρατήστε το στα ρηχά και σταθεροποιήστε το σώμα του, έτσι ώστε να στηρίζεται με την κοιλιά απαλά σε αμμώδη βυθό.
- 3) Φροντίστε ώστε ο φυσητήρας (το ρουθούνι) να είναι καθαρός και πάντοτε έξω από το νερό.
- 4) Προσοχή μην ρίχνετε νερό ή οτιδήποτε άλλο στον φυσητήρα (ρουθούνι).
- 5) Διατηρείστε υγρά και δροσερά, με θαλασσινό νερό, τα μέρη του σώματος που είναι εκτεθειμένα στον αέρα.
- 6) Σκεπάστε το ζώο με ανοιχτόχρωμο, μαλακό και βρεγμένο ύφασμα, χωρίς να καλύπτετε τους οφθαλμούς, τα πτερύγια και τον φυσητήρα.
- 7) Καλύψτε με βαζελίνη (όχι αντηλιακά) τα μέρη του σώματος που είναι εκτεθειμένα στον αέρα ή στον καυτό ήλιο. Προσοχή, αποφεύγονται οι οφθαλμοί, ο φυσητήρας και η περιοχή γύρω από το στόμα. Σε συνθήκες έντονης ηλιοφάνειας, καταβάλλεται προσπάθεια δημιουργίας σκιάς στο χώρο που βρίσκεται το κητώδες.
- 8) Μην χορηγείτε τροφή ή υγρά.
- 9) Μη χρησιμοποιείτε ισχυρό φωτισμό πάνω στο ζώο.
- 10) Απαιτείται ηρεμία και ησυχία κατά τους χειρισμούς. Το στρες μπορεί να αποβεί μοιραίο.

11) Απομακρύνετε τον κόσμο. Τοποθετήστε περιοριστικά σχοινιά γύρω από την περιοχή διάσωσης στην ακτή, έτσι ώστε να απομακρύνεται το πλήθος και να μπορούν οι επιστήμονες και οι διασώστες να ενεργούν απρόσκοπτα.

12) Απαραίτητη η λήψη μέτρων προστασίας κατά τη διαχείριση του ζώου (μάσκα, γάντια κλπ.) τόσο για την διαφύλαξη της υγείας και της ασφάλειας των διασωστών όσο και του ίδιου του ζώου.

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΟΤΑΝ ΔΕΙΤΕ ΕΝΑ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΕΝΟ ή ΕΚΒΡΑΣΜΕΝΟ ΚΑΡΧΑΡΙΑ

1) Βεβαιωθείτε ότι το ζώο είναι ζωντανό (κινήσεις σώματος, διαστολή βραγχίων ή φυσητήρων)

2) Μην το τραβάτε από την ουρά ή τα βράγχια.

3) Σε περίπτωση που το ζώο είναι στην στεριά τότε προσπαθήστε άμεσα να το μετακινήσετε στο νερό πιάνοντάς το από τα ραχιαία και τα θωρακικά πτερύγια.

4) Αν το ζώο ανταποκρίνεται σε ερεθίσματα (κουνιέται) τότε οδηγήστε το μέχρι ένα βάθος που ο κυματισμός δε θα το ξεβράσει πάλι και αφήστε το.

5) Αν το ζώο δεν ανταποκρίνεται σε ερεθίσματα, για την πρόληψη της νεκρικής ακαμψίας και την κυκλοφορία οξυγόνου, μετακινήστε τον καρχαρία προς τα μπρος ώστε να περνάει νερό από το στόμα και τα βράγχια του.

6) Αν το ζώο κολυμπάει κυκλικά είναι πιθανόν να συνέλθει αλλά αυτό σημαίνει ότι είναι τραυματισμένο (εσωτερικά ή εξωτερικά) ή η έλλειψη οξυγόνου έχει προκαλέσει ακαμψία. Συνεχίστε να κρατάτε τον καρχαρία εντός του νερού και αντίθετα στο ρεύμα ώστε το νερό να εισέρχεται στο στόμα και στα βράγχια.

7)) Απομακρύνετε τον κόσμο. Τοποθετήστε περιοριστικά σχοινιά γύρω από την περιοχή διάσωσης στην ακτή, έτσι ώστε να απομακρύνεται το πλήθος.

8) Απαιτείται ηρεμία και ησυχία κατά τους χειρισμούς. Το στρες μπορεί να αποβεί μοιραίο.

9) Απαραίτητη η λήψη μέτρων προστασίας κατά τη διαχείριση του ζώου (μάσκα, γάντια κλπ).

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΟΤΑΝ ΔΕΙΤΕ ΜΙΑ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΕΝΗ, ΑΡΡΩΣΤΗ Ή ΟΡΦΑΝΗ ΦΩΚΙΑ

Α) ΣΤΗΝ ΣΤΕΡΙΑ

Οι φώκιες αν και περνούν το μεγαλύτερο μέρος της ζωής τους στην θάλασσα βγαίνουν και στην στεριά για να γεννήσουν τα μικρά τους αλλά και απλά για να ξεκουραστούν ή να κοιμηθούν. Όταν λοιπόν παρατηρηθεί μια φώκια στην στεριά δεν σημαίνει απαραίτητα ότι το συγκεκριμένο ζώο έχει κάποιο πρόβλημα. Σε πολλές περιπτώσεις έχουν παρατηρηθεί φώκιες να βγαίνουν κοντά σε κατοικημένες περιοχές ή ακόμη και σε πολυσύχναστες παραλίες και λιμενικές εγκαταστάσεις. Σε αυτή την περίπτωση:

Κρατήστε απόσταση τουλάχιστον 15 μέτρων και παρατηρήστε προσεκτικά.

Προσπαθήστε να υπολογίσετε το μέγεθος (ολικό μήκος) του ζώου (η σύγκριση με άλλα τριγύρω αντικείμενα είναι πολύ βοηθητική) ώστε να το κατατάξετε σε κάποια ηλικιακή κατηγορία: α) περίπου 1 μέτρο νεογέννητο άτομο, β) περίπου 1,5 μέτρο νεαρό, γ) περίπου 2 μέτρα ενήλικο.

Βγάλτε φωτογραφίες ή βίντεο.

Σε κάθε περίπτωση κρατήστε μακριά πολίτες που θα πλησιάσουν από περιέργεια και ιδιαίτερα παιδιά.

Κρατήστε μακριά άλλα ζώα (σκύλους, γάτες).

Δείτε αν το ζώο έχει τραύματα, και αν αιμορραγούν.

Σε καμία περίπτωση μην προσπαθήσετε να ταΐσετε ή να δώσετε νερό στο ζώο.

Σε καμία περίπτωση μην προσπαθήσετε να το βρέξετε ή να το εξαναγκάσετε να μπει στην θάλασσα.

Αν το ζώο έχει ολικό μήκος περίπου 1 μέτρο και το τρίχωμά του είναι μαύρο με μια ευδιάκριτη λευκή περιοχή στην κοιλιακή χώρα τότε πρόκειται για νεογέννητο που έχει ανάγκη την φροντίδα της μητέρας του (είναι σε περίοδο που θηλάζει). Παρατηρήστε αν εμφανίζεται άλλη φώκια στην θάλασσα. Αν ναι πιθανότατα είναι η μητέρα. Σε αυτή την περίπτωση απομακρυνθείτε από το οπτικό πεδίο των ζώων και

παρατηρείστε από μακριά την συμπεριφορά των ζώων. Αν δεν υπάρχει άλλο ζώο στην περιοχή υπάρχει σοβαρή πιθανότητα το νεογέννητο να έχει χαθεί από την μητέρα του.

Β) ΣΤΗΝ ΘΑΛΑΣΣΑ

Η μόνη περίπτωση να μπορέσετε να βοηθήσετε μια φώκια στην θάλασσα είναι το ζώο να έχει εμπλακεί σε αλιευτικά εργαλεία και να είναι στην επιφάνεια έτσι ώστε να μπορεί να αναπνέει. Σε αυτή την περίπτωση εάν είναι εφικτό πλησιάστε με μικρό σκάφος με πολύ ήρεμες κινήσεις και εξετάστε την κατάσταση. Κρίνετε αν είναι δυνατό να απελευθερώσετε το ζώο χωρίς να διατρέξετε κίνδυνο. Ζητήστε βοήθεια. Έχετε υπόψη σας ότι το ζώο θα είναι εξαιρετικά στρεσαρισμένο και θα προσπαθήσει να δαγκώσει.

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΥ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΕΝΗΣ Η ΑΡΡΩΣΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΧΕΛΩΝΑΣ

1) Αν το ζώο βρίσκεται στη θάλασσα το βγάζουμε έξω πολύ προσεκτικά. Αν πρόκειται για μικρό ζώο μπορεί να μεταφερθεί από ένα άτομο. Αν πρόκειται για μεγαλύτερο ζώο, μεταφέρεται από δύο ή περισσότερα άτομα, τοποθετώντας από κάθε πλευρά ένα χέρι στην αρχή του καβουκιού στον αυχένα και ένα χέρι στο πίσω μέρος, κοντά στην ουρά. Παρόμοιες ενέργειες γίνονται αν το ζώο είναι στην ξηρά, αφού απομακρύνουμε όσους τυχόν έχουν μαζευτεί γύρω του. Αν φέρει σοβαρά τραύματα στο καβούκι - πλάστρον είναι καλύτερα να το μεταφέρουμε υποστηρίζοντας με τα χέρια μας (μέχρι το ύψος του αγκώνα) το πλάστρον ένας από κάθε πλευρά. Δεν σηκώνουμε ποτέ την χελώνα από το κεφάλι ή τα πτερύγια.

2) Μεταφέρουμε την χελώνα σε ασφαλές μέρος μακριά από κόσμο και θόρυβο αποφεύγοντας απότομες κινήσεις που την τρομάζουν. Τοποθετούμε την χελώνα σε προφυλαγμένο και περιορισμένο χώρο (π.χ. κασέλα, κουτί) φροντίζοντας να μην διπλώνονται τα πτερύγια κάτω από το καβούκι. Κρατάμε την χελώνα μακριά από ρεύματα αέρα και αποφεύγουμε να την αγγίζουμε. Περιοριζόμαστε στα εντελώς απαραίτητα: Αν είναι για παράδειγμα καλυμμένη με άμμο την καθαρίζουμε προσεκτικά με γλυκό νερό ή με φυσιολογικό ορό, αν υπάρχει. Κατά τους θερινούς μήνες το ζώο, πρέπει να σκεπάζεται με υγρό ύφασμα (π.χ. πετσέτα ή λινάτσα), ιδιαίτερα τα τραύματά του. Ενώ κατά τους χειμερινούς μήνες καλύπτουμε το ζώο με ελαφριά στεγνή πετσέτα. Η θερμοκρασία του χώρου που κρατάμε το ζώο,

δεν πρέπει να πέσει κάτω από 20°C. Δεν είναι απαραίτητο το ζώο να μπει σε χώρο με θαλασσινό νερό, ιδιαίτερα αν είναι εξαντλημένο ή έχει τραύματα στο κεφάλι γιατί υπάρχει κίνδυνος πνιγμού.

3) Αν το ζώο είναι μπλεγμένο εξωτερικά σε δίχτυα ή πετονιές, το ελευθερώνουμε από αυτά προσέχοντας να μην το τραυματίσουμε.

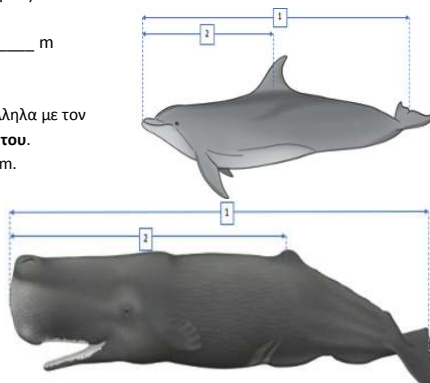
4) Σε καμία περίπτωση δεν τραβάμε πετονιά που τυχόν εξέχει από το στόμα ή την ουρά (κλοάκη) και δεν πρέπει να προσπαθήσουμε να αφαιρέσουμε αγκίστρι ή πετονιά ανοίγοντας το στόμα του ζώου.

Παράρτημα 5 – Έντυπα Αναφοράς:

ΕΝΤΥΠΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΚΗΤΩΔΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΩΝ	
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ 1	ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ 2
Όνοματεπώνυμο:	Όνοματεπώνυμο:
Τηλέφωνο σταθερό:	Τηλέφωνο σταθερό:
Τηλέφωνο κινητό:	Τηλέφωνο κινητό:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	
Ημερομηνία εντοπισμού:	Ώρα εντοπισμού:
Τοποθεσία:	Βάθος:
Γεωγραφικό στίγμα (WGS 84 - δεκαδικές μοίρες):	Lat: _____ Long: _____
Περιγραφή θέσης:	
Κατάσταση ζώου: ☐ Ζωντανό ☐ Νεκρό	

ΕΙΔΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ	
☐ Μικρό κητώδες (0,7-3,5 m) ☐ Μεγάλο κητώδες (3,5-22 m)	Είδος, εάν είναι γνωστό: _____ (πχ ζωνοδέλφινο)
1. Ολικό μήκος (άκρο ρύγχους μέχρι εγκοπή στο μέσο της ουράς): ____ m 2. Μήκος μέχρι μέσο ραχιαίου πτερυγίου: ____ m	
· Οι μετρήσεις πρέπει να γίνονται με τεντωμένη τη μετροταινία , παράλληλα με τον άξονα του ζώου και χωρίς να ακολουθούν την καμπύλη του σώματος του . · Οι μετρήσεις πρέπει να λαμβάνονται με ακρίβεια εκατοστού, πχ 1,86 m.	
3. Ανεύρεση σε: ☐ Ακτή ☐ Θάλασσα ☐ Άλλο 4. Ενδείξεις τραυματισμού: _____ 5. Σε τυχόν εμπλοκή αλιευτικών εργαλείων προσδιορίστε: _____ _____ _____	
ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΝΕΚΡΟΥ ΚΗΤΩΔΟΥΣ: 6. ☐ Ακέραιο κητώδες ☐ Κομμένη ουρά ή κεφάλι 7. ☐ Πρόσφατα νεκρό (<48 ώρες) ☐ Αρχική αποσύνθεση ☐ Προχωρημένη αποσύνθεση ☐ Μουμιοποιημένο/σκελετός 8. Αριθμός δοντιών μισής άνω σιαγόνας (δεξιά ή αριστερή): ____ Αριθμός δοντιών μισής κάτω σιαγόνας (δεξιά ή αριστερή): ____ (συμπεριλαμβάνονται οι κενές θέσεις αν κάποια δόντια λείπουν)	

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ	
Σε περίπτωση ζωντανού κητώδους: Φωτογραφήστε ή βιντεοσκοπήστε το κητώδες και επισυνάψτε το φωτογραφικό υλικό στο Έντυπο Αναφοράς. Δώστε έμφαση στο κεφάλι, στο σώμα, και στις κινήσεις του μέσα στο νερό.	
Σε περίπτωση νεκρού κητώδους: Είναι απαραίτητο σε κάθε περίπτωση (ακόμα κι αν το κητώδες είναι σε προχωρημένη σήψη), αφού καθαριστεί το σώμα του από φύκη και άμμο, να λαμβάνονται τουλάχιστον οι ακόλουθες φωτογραφίες:	
1. Κεφάλι με το στόμα ανοιχτό, ώστε να φαίνονται τα δόντια 2. Ολόκληρο το ζώο φωτογραφημένο από το πλάι, ώστε να είναι εμφανής όλη η πλάγια επιφάνεια του σώματος του. 3. Περιοχή γεννητικών οργάνων, που βρίσκεται στην κάτω και οπίσθια κοιλιακή χώρα.	

Ο σχεδιασμός του εντύπου έγινε από:

ΠΕΛΑΓΟΣ - Ινστιτούτο Κητολογικών Ερευνών

ΑΡΙΩΝ - Ερευνητικό Κέντρο Διάσωσης και Περίθαλψης Κητωδών

ΕΝΤΥΠΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗΣ ΦΩΚΙΑΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΩΝ	
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ 1 Ονοματεπώνυμο: Τηλέφωνο σταθερό: Τηλέφωνο κινητό:	ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ 2 Ονοματεπώνυμο: Τηλέφωνο σταθερό: Τηλέφωνο κινητό:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	
Ημερομηνία εντοπισμού: Τοποθεσία: Γεωγραφικό στίγμα (WGS 84 - δεκαδικές μοίρες): Περιγραφή θέσης: Κατάσταση ζώου: ☐ Ζωντανό ☐ Νεκρό	Ώρα εντοπισμού: Βάθος: Lat: _____ Long: _____

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ		
Πού ήταν η φώκια;		
Στη θάλασσα Απόσταση από ακτή (μ) ☐ Απόσταση από παρατηρητή (μ.) ☐ Βάθος (μ) ☐ Σε λιμάνι ☐ Σε ιχθυοτροφείο ☐	Στη στεριά Σε βράχια/ξέρες ☐ Σε ανοιχτή παραλία ☐ Σε ανοιχτή σπηλιά ☐ Σε ανθρώπινες εγκαταστάσεις ☐	Σε σπηλιά Στην παραλία ☐ Στο νερό ☐ Στην είσοδο ☐
Πώς ήταν η φώκια;		
Μέγεθος 1 - 1,5μ. ☐ 1,5 - 2μ. ☐ Πάνω από 2μ. ☐ Άγνωστο ☐	Χαρακτηριστικά σημάδια Άσπρο μπάλωμα στην κοιλιά ☐ Κοιλιά πιο ανοιχτόχρωμη από ράχη ☐ Γρατσουνιές στη ράχη ☐ Πληγές στα πίσω πτερύγια και στο λαϊμό ☐ Παρατηρήθηκε μόνο το κεφάλι ☐	Χρώμα Μαύρο ☐ Καφέ ☐ Μπεζ ☐ Γκρι ανοιχτό ☐ Γκρι σκούρο ☐
Αν υπάρχει δυνατότητα, φωτογραφήστε τη φώκια και αποστείlate τις φωτογραφίες μαζί με το παρόν έντυπο. Σημειώστε με ένα κύκλο το σχέδιο που αντιστοιχεί περισσότερο στο ζώο που είδατε: A. 1 - 1,5μ. B. 1,5 - 2μ. Γ. Πάνω από 2μ. Δ. Πάνω από 2μ. 		

ΕΝΤΥΠΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗΣ ΦΩΚΙΑΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ		
Τι έκανε η φώκια; Κολυμπούσε ☐ Έτρωγε (Τι;*) ☐ Ξεκουραζόταν ☐ Κοιμόταν ☐ Ζευγάρωνε ☐ Θήλαζε ☐ Φώναζε ☐ Άλλο* ☐	Προσέγγισε αλιευτικά εργαλεία; Έτρωγε από δίχτυα ☐ Έτρωγε από παραγάδια ☐ Έτρωγε σε ιχθυοκλωβούς ☐ Εγκλωβίστηκε σε δίχτυα ☐ Εγκλωβίστηκε σε παραγάδια ☐ Εγκλωβίστηκε σε ιχθυοκλωβούς ☐ Προσέγγισε ψαροντουφεκά ☐ Άλλο* ☐	ΝΕΚΡΗ Πως ήταν η φώκια; Πρόσφατα νεκρή ☐ Σε αποσύνθεση ☐ Έφερε τραύματα ☐ Τυλιγμένη σε δίχτυα ☐ Πληγή από όπλο ☐ Άλλο* ☐
*Σημειώστε στις παρατηρήσεις		
Παρατηρήσεις (περιγράψτε κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετική με το περιστατικό): 		
Τι ήταν ο παρατηρητής; Λιμενικός ☐ Επαγγελματίας ψαράς ☐ Ψαροντουφεκάς ☐ Ιχθυοτρόφος ☐ Ναυτικός ☐ Τουρίστας ☐ Κάτοικος περιοχής ☐ Άλλος ☐	Τι ήταν ο πληροφοριοδότης; Λιμενικός ☐ Επαγγελματίας ψαράς ☐ Ψαροντουφεκάς ☐ Ιχθυοτρόφος ☐ Ναυτικός ☐ Τουρίστας ☐ Κάτοικος περιοχής ☐ Άλλος ☐	Τι ενέργειες έκανε ο παρατηρητής; Καμία ☐ Φωτογράφιση ☐ Βιντεοσκόπηση ☐ Αυτοψία ☐ Μέτρηση ☐ Σύλλογη Δειγμάτων ☐ Θάψιμο ☐ Άλλη; ☐

Σελίδα 2/2

Ο σχεδιασμός του εντύπου έγινε από την ΜΟΠ - Εταιρεία για τη Μελέτη και την Προστασία της Μεσογειακής Φώκιας

ΕΝΤΥΠΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΧΕΛΩΝΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΩΝ	
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ 1 Ονοματεπώνυμο: Τηλέφωνο σταθερό: Τηλέφωνο κινητό:	ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ 2 Ονοματεπώνυμο: Τηλέφωνο σταθερό: Τηλέφωνο κινητό:

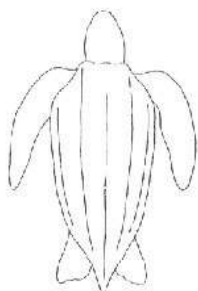
ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	
Ημερομηνία εντοπισμού: Τοποθεσία: Γεωγραφικό στίγμα (WGS 84 - δεκαδικές μοίρες): Περιγραφή θέσης: Κατάσταση ζώου: ☐ Ζωντανό ☐ Νεκρό	Ώρα εντοπισμού: Βάθος: Lat: _____ Long: _____

ΕΙΔΟΣ - ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ			
Είδος Χελώνας: (βλέπε σελίδα 2) ☐ Καρέττα καρέττα ☐ Πρασινοχελώνα ή Μύδας ☐ Δερματοχελώνα	Φύλο: ☐ Θηλυκό ☐ Αρσενικό ☐ Δεν καθορίστηκε		
Κατάσταση χελώνας: ☐ Ζωντανή χωρίς τραύματα - υγιής ☐ Ζωντανή χωρίς τραύματα - αδύναμη	☐ Τραυματισμένη ☐ Νεκρή		
Αιτία τραυματισμού ή θανάτου κατά τη δική σας εκτίμηση και με πλήρη περιγραφή των τραυμάτων:			
Μεταχείριση: ☐ Παρατήρηση μόνο ☐ Παρατήρηση και απελευθέρωση ☐ Παρατήρηση και αποστολή σε Κέντρο Διάσωσης			
Παρατήρηση και ταφή ☐ Αποστολή αλλού: _____			
Αριθμός σήματος (tag) και θέση του: (Σήμα-tag: Πλαστικό ή μεταλλικό σήμα με κωδικό αριθμό και διεύθυνση, το οποίο τοποθετείται στα πτερύγια)			
<u>Μπροστά Αριστερό πτερύγιο</u>	<u>Μπροστά Δεξί πτερύγιο</u>	<u>Πίσω Αριστερό πτερύγιο</u>	<u>Πίσω Δεξί πτερύγιο</u>
Αν υπάρχει δυνατότητα, φωτογραφήστε τη χελώνα και αποστείλατε τις φωτογραφίες μαζί με το παρόν έντυπο.			
Μετρήσεις καβουκιού: Ευθύ μήκος: ____ εκ. Ευθύ πλάτος: ____ εκ. Καμπύλο μήκος: ____ εκ. Καμπύλο πλάτος: ____ εκ.			
Ευθύ Μήκος		Ευθύ Πλάτος	
Μέτρηση ευθέους Μήκους και Πλάτους γίνεται όπως στα σχήματα αλλά σε ευθεία γραμμή. Μέτρηση Καμπύλου Μήκους και Πλάτους γίνεται με μεζούρα ακολουθώντας την καμυλότητα του καβουκιού.			
Άλλες παρατηρήσεις: _____ _____ _____			

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΕΙΔΟΥΣ σύμφωνα με τις παρακάτω εικόνες

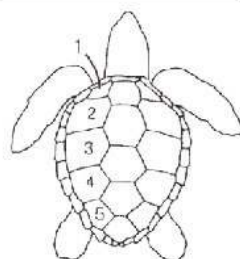
♦ **Σημειώστε** στα σκίτσα τυχόν τραύματα και τη θέση των "Tags" στα πτερύγια

ΠΑΝΩ ΟΨΗ ΚΑΒΟΥΚΙΟΥ

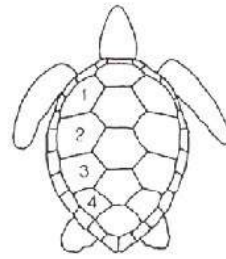
Δερματοχελώνα

Δεν έχει κέλυφος αλλά σκληρό μαύρο δέρμα, εξού και η ονομασία της. Είναι η μεγαλύτερη χελώνα και έχει βαρελοειδές σχήμα.

Καρέττα καρέττα

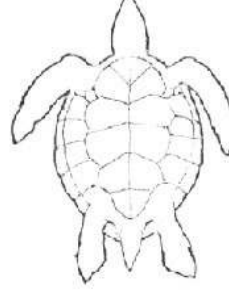
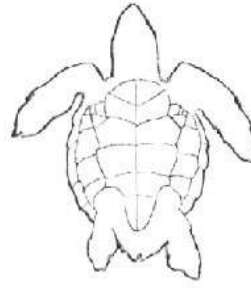
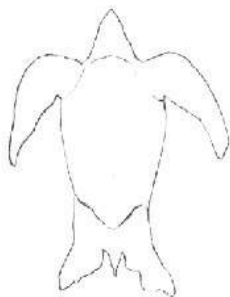
Μεγάλο κεφάλι σε σχέση με το σώμα. Έχει 5 πλευρικές πλάκες στο καβούκι. Το καβούκι έχει χρώμα καφεκόκκινο και σχήμα καρδιάς.

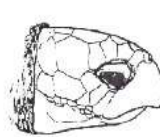
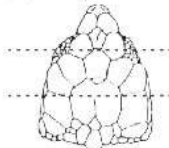
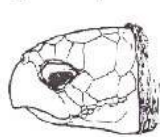
Πρασινοχελώνα ή Μύδας

Το καβούκι έχει σχήμα οβάλ και 4 πλευρικές πλάκες.

ΚΑΤΩ ΟΨΗ ΚΑΒΟΥΚΙΟΥ

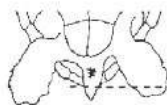

♦ **Σημειώστε** στα παρακάτω σκίτσα τυχόν τραύματα στο κρανίο

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΦΥΛΟΥ

Μπορεί να γίνει μόνο στις χελώνες με καμπύλο μήκος καβουκιού > 75 εκατοστά. Χαρακτηριστικό στοιχείο είναι η θέση της αμάρας (οπή εξόδου αυγών και περιτωμάτων που βρίσκεται κάτω από την ουρά) ως προς το περίγραμμα του καβουκιού. Αν η αμάρα βρίσκεται μέσα από το περίγραμμα του καβουκιού η χελώνα είναι θηλυκή, ενώ αν βρίσκεται έξω από το περίγραμμα του καβουκιού είναι αρσενική (βλ. σχέδιο).

ΕΝΤΥΠΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΚΑΡΧΑΡΙΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΩΝ	
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ 1	ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ 2
Όνοματεπώνυμο:	Όνοματεπώνυμο:
Τηλέφωνο σταθερό:	Τηλέφωνο σταθερό:
Τηλέφωνο κινητό:	Τηλέφωνο κινητό:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	
Ημερομηνία εντοπισμού:	Ωρα εντοπισμού:
Τοποθεσία:	Βάθος:
Γεωγραφικό στίγμα (WGS 84 - δεκαδικές μοίρες):	Lat: _____ Long: _____
Περιγραφή θέσης:	
Κατάσταση ζώου: ☐ Ζωντανό ☐ Νεκρό	

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ																
Τάξη Sauatiiniformes Squaliformes Hexanchiformes Lamniformes Carcharhiniformes 																
Είδος Επιστημονική ονομασία: _____ Κοινή ονομασία: _____ Αριθμός ατόμων: _____ Ολικό μήκος ατόμου (cm): _____ Μήκος κεφαλιού (cm): _____ Ολικό βάρος ατόμου (kg): _____ Φύλο: _____ Φωτογραφία (ΝΑΙ/ΟΧΙ) _____ Βιολογικό δείγμα (ΝΑΙ/ΟΧΙ) _____																
Κατάσταση καρχαρία <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>Ζωντανό</td><td></td></tr> <tr><td>Νεκρό (χωρίς σημάδια αποσύνθεσης)</td><td></td></tr> <tr><td>Νεκρό (με κάποια σημάδια αποσύνθεσης)</td><td></td></tr> <tr><td>Νεκρό (προχωρημένη αποσύνθεση)</td><td></td></tr> <tr><td>Σκελετός/Αποξηραμένο</td><td></td></tr> </table>	Ζωντανό		Νεκρό (χωρίς σημάδια αποσύνθεσης)		Νεκρό (με κάποια σημάδια αποσύνθεσης)		Νεκρό (προχωρημένη αποσύνθεση)		Σκελετός/Αποξηραμένο		Σημειώσεις <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td> </td></tr> <tr><td> </td></tr> <tr><td> </td></tr> <tr><td> </td></tr> <tr><td> </td></tr> </table>					
Ζωντανό																
Νεκρό (χωρίς σημάδια αποσύνθεσης)																
Νεκρό (με κάποια σημάδια αποσύνθεσης)																
Νεκρό (προχωρημένη αποσύνθεση)																
Σκελετός/Αποξηραμένο																
Αιτία τραυματισμού ή θανάτου (κατά τη δική σας εκτίμηση και με πλήρη περιγραφή των τραυμάτων)																
ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΦΥΛΟΥ Θηλυκό Αρσενικό Γονοπόδια ανήλικου ατόμου Γονοπόδια ενήλικου ατόμου ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ Μήκος κεφαλιού Ολικό μήκος																

Ο σχεδιασμός του εντύπου έγινε από: ΕΛΓΟ-ΙΝΑΛΕ και Περιβαλλοντική Οργάνωση iSea

Άρθρο 15
Έναρξη ισχύος

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει από την ημερομηνία δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 18 Μαΐου 2023

Οι Υπουργοί

Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών	Υφυπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων
-------------------------------------	--

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ	ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΑΚΙΡΗΣ
----------------------------	-------------------------

Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας	Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
--	--

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ	ΣΥΜΕΩΝ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ
------------------------	--------------------------

Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΛΑΚΙΩΤΑΚΗΣ